

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun. Ljubljana številka 10,650 in 10,349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Bolgarija

Po zapadnoevropskem tisku je zadnje dni vzbudila veliko pozornost zanimiva izjava, ki jo je dal bivši bolgarski minister Kožuharov o trenutnem položaju svoje domovine. »Bolgarski narod je v novejši zgodovini doživel dve katastrofi,« je dejal bolgarski državnik. »Prva se je začela 16. junija 1913 (dan, ko so bolgarske čete dobile povelje, da napadejo svoje prejšnje zavezničke Srbe) in je nastala iz temnih zarot, za katere bolgarski narod ni vedel. V eni sami noči je Bolgarija izgubila vse svoje meje, ki jih je dobila v mirovni pogodbi v San Stefanu. Druga se je začela 1. 1915, ko smo po čudnih krivuljah zašli v pogubo. Če bi se pripetilo, da v tretji ponovimo usodno napako, potem nismo več vredni 200.000 mrtvih, ki so padli za ustvaritev naše domovine.«

Ta izjava je s šestro lučjo posvetila v koproto zavito ozračje, v katerem se trenutno giblje mednarodna politika bolgarske države. Potrdila je vtis, ki se je zadnje tedne vsiljeval, da namreč Bolgarija stoji na križišču dveh potov in evropski položaj kritična na njo, da se odloči za eno ali drugo smer. A vsa Evropa, razdeljena, kot je v dva velika tabora, prav dobro razume, kakšne važnosti je za ene in za druge posest bolgarske posejtanke. Zgodovina svetovne vojne je pokazala in dokazala to resnico. Bolgarija je še vedno srce Balkana in je od njenega zadržanja v veliki meri odvisna politična organizacija balkanske celote.

Zgodovina preteklih 20 let po mirovni pogodbi, sklenjeni z Bolgarijo v Neuillyju pri Parizu, je za Bolgarijo bila pestra, toda držala se je navzlic mnogim notranjim trenjem v glavnem ene in iste osnovne zunanje-politične črte, ki se da z milim izrazom označiti kot težnja za tem, da se brikke posledice katastrofe, ki jo Kožuharov imenuje drugo, s pomočjo mirnih sporazumov popravi, da ne bi tako hudo skelele. Bolgarija se je držala izven balkanske družine in se je na evropski pozornici oprijemala vsake priložnosti, o kateri je mislila, da bi ji mogla pri zasledovanju njenega velikega cilja pomagati. S Turčijo je leta 1926 sklenila prijateljsko pogodbo, da bi bila vsaj od te strani varna in ker napram Turčiji tudi ni imela življenjsko bitnih zahtev. Toda ko so 1. 1933 v Atenah podpisovali Balkanski pakt, ki naj bi bil združil vse balkanske države, Bolgarije ni bilo zraven, tako da je prvotna zasnova Balkanskega sporazuma dobila videz, da je naperjena proti Bolgariji in njenim narodnim težnjam. L. 1937 je podpisala tudi z Jugoslavijo pakt o večnem prijateljstvu, ker tudi do Jugoslavije ni imela nobenih prvotnih zahtev in ker je v vrvežu mednarodno političnih tekem, ki so se takrat začele vedno bolj jasno odražati med evropskimi državami, spoznala, da je za njo čim bolj tesno sodelovanje z Jugoslavijo življenjskega pomena. V juliju 1938 je šla še korak dalje in je v solunski pogodbi zavezničev Balkanskega sporazuma obljubila, da jih ne bo z orožjem v roki napadala, a dalje ni šla. V zvezo samo, katera jo je želela imeti v svoji sredi, le ni marala velopiti, ampak je napram njej ohranila mirno, da ne rečemo hladno držnost in molččnost. To so približno tudi vse mednarodno-politične obveznosti, ki jih je Bolgarija sprejela v 20 letih po zaključku svetovne vojne in ki so dale okvir njeni zunanji politiki, osredotočeni okrog vedno teže težnje, da se zle posledice katastrofe popravi in ozdravi.

V takšnem položaju so Bolgarijo našli veliki politični toki, ki so začeli grebsti po Evropi. odkar je bila jeseni 1. 1936 v Berchtesgaden u Nemčiji ustanovljena »na Rim-Berlin« z delovnim načrtom, ki takrat javnosti ni bil poznan, a ki se zdaj, ko je bilo že mnogo točk uresničenih, vedno bolj jasno odkriva pred evropsko in svetovno javnostjo. Razumljivo je, da je gonilna moč, ki vodi delovanje Italije in Nemčije, namreč jednaka volja, da se odstranijo sploh vse dolžbe mirovni pogodbe iz l. 1919, napravila v Bolgariji pri vladi in med ljudstvom velik vtis in vzbudila nade tudi glede možnih sprememb mirovne pogodbe, ki je okrnila Bolgarijo. Prišla je tudi gospodarska stiska, med katero zapadne velesile niso pokazale nobenega razumevanja za težave poljedelskih balkanskih držav, ki pa jo v Nemčiji izkoriščala. da se je pojavila kot odrešilni kupec na bolgarskem trgu in s tem dobila tudi naslov, da se Bolgariji predstavi kot prijateljica in pomočnica. Nemčija je postala glavni odjemalec bolgarskega izvoza. Nič čudnega, če je postala tudi njen politični svetovalec vsaj do gotove mere. Danes morda bolgarski vladi in bolgarskemu javnemu mnenju ni več všeč, kar se je zadnje čase zgodilo v Srednji Evropi in na Balkanu — na naj so že te dogodke povzročile velesile osišča Rim-Berlin ali naimovejše angleška politika — in je Bolgarija prišla v neprijeten položaj, da hitro izbira hitreje, ko je sama želela. Riziko se ji zdi velik na obeh straneh. V resnici je velik. Priznati pa je treba, da odločitev ni odvisna samo od bolgarske vlade.

Napram Jugoslaviji in Turčiji, s katerima je povezana s pogodbami večnega prijateljstva in s katerima je še poslednje čase večkrat poudarila iskreno voljo sodelovati, nima nobenih teženj. Ni pa tako glede Romunije in glede Grčije. Ob priliki svoje prve katastrofe 1. 1913 — če govorimo z ministrstvom Kožuharovim — je morala Romunija odstopiti Dobrudžo, ki je bila 40 let bolgarska last in koder prebivajo izključno le Bolgari. Hudo je za vsakega Bolgara pozabiti na to dejstvo. Prav tako je izgubila svoj izhod na Egejsko morje, ki ga ji zapira ozek pas grškega ozemlja. Nikdo ji ni hotel izpolniti obljube, zapisane v členu 48 neuillyjske mirovne pogodbe, da bo Bolgarija dobila vsaj gospodarski izhod na morje. Tudi tujak narod, ki stremlji za napredkom, ne more zatisniti oči. Dve težnji torej, ki pomenita za Bolgarijo vse, za njeni dve sosedi tako malo, a ki bi, če bi se uresničili, Bolgariji olajšali izbiro, za katero se bo morala odločiti.

V tej zvezi dobivajo besede ministra Kožuharova vse svojo zgodovinsko težo.

Dunajska vrem. napoved: Menjaje oblačno, topleje in manj vetrovno.

Zagrebska vremenska napoved: Poslabšanje vremena.

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno v vsej državi. Ponoči bo ponekod pritisnil mraz.

Angleška vlada si močno prizadeva na evropskem vzhodu

Sporazum s Turčijo je dosežen - Pogajanja s sovjeti hitro napredujejo - Težave s Poljsko in Romunijo glede Rusije - Posredovanje med Bolgarijo in njenimi sosedomi

S Turčijo sporazum, objava pozneje

Pariz, 20. apr. TG. Londonski dopisnik »Jour Echo« de Paris javlja svojemu listu senzacionalno vest,

da je sporazum med Anglijo in Turčijo, da si obe državi druga drugi z vso oboroženo silo jamčita nedotakljivost državnih ozemelj, dosežen, a da angleški ministri predsednik Chamberlain v tork — kot je bilo napovedano — tega pred parlamentom ni objavil, in sicer na izrečno željo turške vlade, ki je hotela, da stvar ostane nekaj dni še tajna.

Turška vlada je izrazila mnenje, da bi nikdo ne imel korist od tega, če bi se sporazum, ki je mnogo bolj vojaškega kakor političnega značaja, preveč razbobnal. Glavna težava pri sklepanju sporazuma med Turčijo in Anglijo je v tem, da Turčija dovoli zavezniškemu brodogojcu, ki bi hotelo na pomoč Romuniji, prehod skozi Dardaneljske in Bosporske ožine in da dovoli prosti prehod tudi sovjetskemu črnomoškemu brodogojcu, kadar bi želelo v Sredozemsko morje po potrebah obrambe skupnih interesov. Angleška vlada se je pri turški vladi baje tudi zanimala za to, če bo Bosporski rokav ostal neprehoden za države osišča Rim-Berlin v primeru, če bi prišlo do izbruha sovražnosti.

Gafencu je obljubil v Berlinu, da se Romunija ne bo udeležila obkoljevanja Nemčije

Kaj bo povedal v Angliji

Berlin, 20. aprila. TG. Na merodajnem mestu izjavljajo, da je moral romunski zunanji minister Gafencu odgovoriti na nekaj jasno postavljenih vprašanj, ki mu jih je stavil nemški zunanji minister von Ribbentrop. Nemško vlado je zanimalo, kakšne vsebine je angleško jamstvo za nedotakljivost Romunije in kakšni so odnosi med Romunijo in Sovjetsko Rusijo.

Romunski zunanji minister Gafencu je nemškemu zunanjemu ministru dal izrečno zagotovilo, da se Romunija ne bo udeležila nobenega obkoljevanja Nemčije, da angleškega jamstva ne bo spremenila v dvostransko zavezniško pogodbo in da poljsko-romunsko zvezo, ki je za enkrat naperjena samo proti Sovjetski Rusiji, ne bo spremenila v pogodbo, veljavno za vse sosede.

Bukarešta, 20. aprila. b. Romunski listi poročajo, da je nemški zunanji minister izjavil romunskemu zunanjemu ministru Gafencu, da nemška vlada ne bo podpirala nobenih ozemeljskih teženj, ki bi bile naperjene proti Romuniji. Von Ribbentrop bo kmalu obiskal Bukarešto ter vrnil obisk romunskemu zunanjemu ministru Gafencu.

London, 20. aprila. AA. Reuter. Tu pričakujejo, da se bo romunski zunanji minister Gafencu pripeljal v London v nedeljo dopoldne. Program še ni dokončno dodelan. Gafencu se bo najbrž v ponedeljek dopoldne razgovarjal z lordom Halifaxom. Po slavnostnem kosilu v zunanjem uradu na čast romunskemu zunanjemu ministru, se bo Gafencu sestel v spodnji zbornici s predsednikom vlade Chamberlainom, zvečer pojde pa na slavnostno večerjo, ki jo njemu na čast priredi »British Council«.

Razgovori se bodo nadaljevali v tork dopoldne v zunanem uradu. Po teh razgovorih bo Gafencu v gosteh pri kralju Juriju v Buckinghamski palači. Isti dan zvečer bo gala večerja na romunskem poslanstvu. V sredo dopoldne si bo Gafencu ogledal naprave britanskega vojaškega letalstva, popoldne se bo odpeljal v Pariz.

Pogajanja z Moskvo

Majski je nesel v Moskvo predlog angleške vlade za vojaško zvezo

»Neue Zürcher Zeitung« objavlja naslednja poročila svojega londonskega dopisnika o pogajanjih med Anglijo in Sovjetsko Rusijo za politično in vojaško sodelovanje v »fronti miru«:

London, 20. aprila. TG. Sovjetski poslanik v Londonu Majski pride v Moskvo šele jutri, v petek. Pred začetkom prihodnjega tedna torej ni treba pričakovati nobenih zaključnih poročil o uspehu angleških predlogov, ki jih je Majski prinesel s seboj. V Londonu poudarjajo, da je sovjetski tisk zadnje čase spremenil način svojega pisanja o Angliji. Napadi na Chamberlaina so popolnoma prenehali. Očitno se tako v Londonu kakor v Moskvi trudijo, da bi ustvarili čim boljše ozračje v medsebojnih odnosih. Angleška vlada je zadnje čase brez dvoma prišla do prepričanja, da bi sovjetska pomoč bila odločilnega pomena, če bi prišlo do splošne vojne v Evropi. Lansko leto jeseni Angliji še niso bili tega mnenja, vsaj v kolikor se tiče vrednosti sovjetske kopenske vojske in sovjetskega letalstva. Verjetno so takrat politični razlogi bili še bolj tehnični, kakor izključno vojaški. To izhaja iz poglavlja, ki ga Max Werner v svoji knjigi »The military strength of the Powers« (vojaška moč posameznih držav) posveča tudi Sovjetski Rusiji, o kateri je pisatelj skušal zbrati vse nepristranske ocenitve in vse podrobnostne podatke. To knjigo danes berejo po vsej Angliji. Ta knjiga bo brez dvoma mnogo pomagala, da bodo angleško-sovjetska pogajanja uspela, ker prikazuje vojaško moč Sovjetske Rusije v drugi luči.

Težave s Poljsko in Romunijo

V Londonu so si pa odgovorni politični krogi popolnoma na jasnem, da je uspeh angleško-sovjetskih pogajanj v veliki meri odvisen od zad-

Bolgarija zahteva Dobrudžo in izhod na Egejsko morje

Pod tem pogojem bi vstopila v Balkansko zvezo

Sofija, 20. aprila. c. Danes je v parlamentu zasedal zunanje-politični odbor in je zunanji minister in predsednik vlade Kjuševanov podal obširno poročilo o bolgarski zunanji politiki in o stikih med Bolgarijo in njenimi sosedi.

Najprej je poudaril, da ima Bolgarija največ gospodarskih zvez z Nemčijo in da je v zunanji trgovini z Bolgarijo Nemčija na prvem mestu. To pa se je zgodilo pre-

cej tudi zaradi tega, ker se druge države sploh ne zanimajo za bolgarsko gospodarstvo in trgovino. V nadaljevanju svojega poročila je poudaril Kjuševanov, da želi Bolgarija zase tiste meje, ki jih je imela v l. 1913, to je pred drugo balkansko vojno. Če se Bolgariji vrnejo te meje, tedaj bi vstopila v skupino držav Balkanskega sporazuma. (V letu 1913 je imela Bolgarija del sedanje grške Trakije z izhodom na egejsko morje in pa Dobrudžo, ki je sedaj v Romuniji.)

Toda poročila, ki jih angleška vlada dobiva od svojih opazovalcev na Poljskem in v Romuniji, še vedno ne dajejo mnogo upov, da bi Poljska in Romunija v bližnji bodočnosti pristali na zavezniško sodelovanje s Sovjetsko Rusijo, ker se ti dve državi ne moreta spoprijazniti z mislijo, da bi sovjetska vojska korakala po njunem ozemlju. Pač pa pravijo isti opazovalci, da bi tudi ta strah izgubil, če bi vojna izbruhnila. Takrat bi Poljska in Romunija zaželeli vsako pomoč, ne glede na to, od koder jim prihaja. Moskvska vlada pa je tudi od svoje strani opozorila angleško vlado, da je mnogo odvisno od angleške besede, kako se bosta Poljska in Romunija v pogledu sodelovanja s Sovjetsko Rusijo obnašali.

Anglija posreduje pri Bolgarih

Značilno je, da se je angleška vlada mnogo podvivala, da bi posredovala med Bolgarijo in eni Romunijo in Grčijo na drugi strani. Bolgarski poslanik v Londonu se je odpeljal v Sofijo in je nesel s seboj neke predloge svoje vlade. Angleška vlada je poslala tudi Turčijo, naj zasesti svojo prijateljsko veljavo pri Bolgarih in pri Romuniji, da bi se nesoglasja čim prej premostila.

Angleški poslanik se vrne v Berlin

London, 20. aprila. AA. Reuter: Ni še določen dan, kdaj se bo sir Neville Henderson vrnil na svoje poslaniško mesto v Berlinu. Čeprav je včeraj lord Halifax v zgornji zbornici izjavil, da se bo sir Henderson vrnil v London, ko mu potteče dopust, je Reuter izvedel, da bo njegov dopust trajal najdel do konca t. m.

Jutri sestanek v Benetkah

Posveti med grofom Cianom in Cincar-Markovičem bodo trajali dva dni Rimski glasovi o »Mussolinijevem balkanskem paktu«

Benetke, 20. aprila. AA. Stefani: Jugoslavanski zunanji minister Cincar Markovič se pripelje v Benetke v soboto zjutraj v spremstvu jugoslovanskega rimskega poslanika Boška Hrističa, čefa svojega kabineta Šeteroviča in italijanskega poslanika v Belgradu Indellija. Na postaji ju bo pozdravil italijanski zunanji minister Ciano, ki se bo pripeljal v Benetke najbrž z letalom. Razgovori obeh državnikov bodo trajali dva dni. Med posveti bo tudi mnogo družabnih prireditvev na čast jugoslovanskemu gostu.

Benetke, 20. apr. b. Priprave za sprejem jugoslovanskega zunanje ministra gosp. dr. Cincar Markoviča so v polnem teku ter v glavnem že končane. V Benetkah je že nekaj višjih uradnikov italijanskega zunanje ministristva, ki so pripravili vse potrebno za sestanek grofa Ciana in dr. Cincar Markoviča, ki bo v soboto, 22. t. m.

Italijanski zunanji minister grof Ciano bo pripeljal v Benetke z letalom, pri slabem vremenu pa s vlakom. Dr. Cincar Markovič prispe v Benetke

v soboto ob 2.30 popoldne ter ga bo tam sprejel na postaji St. Lucia italijanski zunanji minister grof Ciano s svojim spremstvom.

Po prihodu jugoslovanskega zunanje ministra bo prvi sestanek, v soboto zvečer pa grof Ciano in dr. Cincar Markovič pregledala razstavo slik Pavla Veroneza. Dr. Cincar Markovič odputuje v Belgrad v nedeljo popoldne; prav tako pa se bo vrnil nazaj v Rim tedaj tudi italijanski zunanji minister grof Ciano.

Rim, 20. aprila. Tukaj beležijo članek »Daily Express«, ki trdi, da namerava Mussolini doseči nov balkanski pakt, v katerem bi prijateljstvo med Jugoslavijo in Madžarsko tvorilo važen činitelj. Pri tem bi mu moglo mnogo pomagati tudi to, da je sedaj gospodar Albanije Italija. V Rimu pravijo, da Anglija z veliko pozornostjo sledi odnosom med Italijo in Jugoslavijo ter da pripisuje obisku zunanje ministra dr. Cincar Markoviča v Benetkah izredno velik pomen.

Načelo angleške politike

»Pravice malih ne smejo biti teptane ali ogrožene od velikih«

London, 20. aprila. TG. Angleški zunanji minister lord Halifax je v svojem govoru v parlamentu med najglobljo tišino takole opisal osnove angleške zunanje politike:

»Naša politika stoji na načelih, da pravice malih narodov ne smejo biti teptane in ogrožene od velikih, da sila ne sme nikoli postati odločilni činitelj v odnosih med posameznimi narodi in da nasilje ne sme nadomestiti miroljubnih razgovorov. Če bi se moralo zgoditi, da bi morali ponovno v vojno, bo to pomenilo, v kolikor je prizadet angleški narod, da zares ni bilo nobenega izhoda več in da so bila izčrpana vsa druga sredstva za obrambo idej, ki so nam dražje od življenja in ki predstavljajo bistvo našega angleškega naroda.«

Politični zapiski

Mačkova izjava »Vremenu«

Četrtkovo belgradsko »Vreme« poroča iz Zagreba, da je v sredo dr. Maček sprejel njegovega poročevalca ter mu dal kratko izjavo. Časnikar ga je vprašal, kako je s sporazumom, nakar je dr. Maček odgovoril: »O tem za sedaj ne morem prav nič govoriti, dokler ne bodo pogovori končani.« Na časnikaševo prošnjo, naj bi vendar le dal kako izjavo za njegov list, je dr. Maček kratko povedal: »Sporazum je danes brezpogojno potreben za obe strani. Upam, da bo pri vseh srbskih in čilnih dovolj uvidenosti, ker 20-letni boj Hrvatov mora privedi do pravičnih uspehov.«

Hrvati in koncentracijska vlada

»Hrvatski Dnevnik« v uvodnem članku naglašja, kako stvari poročajo nekateri listi o zagrebških pogovorih. Ostro zavrača vse tako pisanje, ki je brez podlage, nakar pravi: »HSS ne želi in ne bo vstopila v nobeno vlado, katere naj bi morda žele odločati o potrebnih spremembah in v kateri bi se o teh spremembah šele pogovarjali. HSS stoji namreč na stališču, da bi se mogla angažirati le v takih vladah, ki bi imela nalogo izvesti sporazum, ki pa bi že prej moral biti sklenjen, in sicer tako, da bi bila izvedba tega sporazuma popolnoma zagotovljena.« Iz tega jasno sledi, kaj naj sodimo o govoricah, ki krožijo o nekaki koncentracijski vladi, katere naj bi prišla že danes ali jutri. Brez HSS, to se pravi brez Hrvatov, pa ni koncentracijske vlade.

»Hrvatski Dnevnik« o poteku razgovorov

Glasilo dr. Marčeka »Hrvatski Dnevnik« v članku med drugim naglašja tudi te misli: »Sporazumna sporočila, ki sta jih doslej izdala po dosedanjih pogovorih dr. Maček in Dragiša Cvetković, ugotavljajo dejstva, in sicer natančno tako, kakor stvari stoje. Niti dr. Maček niti Dragiša Cvetković nista ničesar napovedovala. Za sedaj nemoremo povedati, da je dr. Maček na predlog Dragiša Cvetkovića dodal svoje opombe. Potem takem se bo na prihodnjem sestanku predsednik vlade pečal s predlogom dr. Mačka ter ga bo ali sprejel ali pa povedal svoje misli. Kaj bo potem, tega seveda ne moremo vedeti. Ker pa bo novi sestanek kmalu, bo položaj kmalu jasen. Znanje so nam meje, do katerih more iti ena ali druga stran. Gre torej za to, da se najde, ako je mogoče, skupna točka, kjer bi se obe strani srečali. Prav tako je jasno, da ni mogoče riniti v meglo. Torej bodo morale biti sprejete odločitve o bistvenih vprašanjih ter bo treba urediti vse, kar je treba, da se bodo te odločitve tudi izvedle.«

Laži in spletke v letakih

»Hrvatski Dnevnik« poroča, da se na Hrvatskem razširjajo nekaki letaki v latinici in cirilici, ki ljudi begajo ter jim lažejo. Pravi namreč: »Zadnje čase je nastopila prava povodenj letakov. Takih letakov izhaja mnogo v latinici in cirilici. V novejšem času pa so zlasti v nekaterih hrvatskih krajih razširjeni razni letaki, ki se njihovi razširjevalci delajo, kakor da bi bili poslani od strani HSS. Tako se končno razširja tudi letak, kjer je zapisano, kaj je baje dr. Maček predlagal Dragiši Cvetkoviću. Ta letak je bil razširjen že poprej, preden je dr. Maček sploh izročil svoj predlog Dragiši Cvetkoviću. Ne spuščajmo se v obravnavanje tega, kar je v letakih, pač pa opozorjamo vse pristaje HSS, naj tem letakom ne nasedajo. Vse informacije dobivajo in bodo dobivali na znani način, ki je v navadi v HSS. — Ljudje, ki v teh časih razširjajo take letake, baje jih je nekaj tudi pri nas, delajo v škodo države ter svojega lastnega naroda. Prav gotovo stoje za njimi plačanci naših sovražnikov.«

Previdno potrpeti!

Nekateri ljudje, ki menda žive le od senzacija, si izmišljujejo najrazličnejše reči iz domače in tudi zunanje politike, katere ponujajo lahkovernim. Bodisi domače kakor zunanje race pa so lahko močno škodljive. Glede domačih govorice o sporazumu pametno piše zagrebški »Ozbor«, ki pravi: »Pogovori med gg. Cvetkovićem in dr. Mačkom so med štirimi očmi. Zadnjikrat sta si obe stranki izročili svoje predloge. Dokler se ne izve, kako stališče zavzema obe stranki do teh predlogov, je pretirano delati kake napovedi o nadaljnem razvoju. Sicer pa naglica ni niti potrebna, ker bomo že konec tedna vedeli, kako je stališče obeh strank. Dotlej pa bodimo previdni v napovedih, zlasti še zato, ker gre za zelo resne stvari in bi ne bilo niti malo pametno delati napačne misli v širši javnosti.« Na koncu svojega članka pa pravi omenjeni list: »Dr. Maček ne zahteva ničesar, kar bi bilo na škodo erbskega naroda. Na drugi strani pa je prežodaj dati kake napovedi, ker predloge šele študirajo. Poleg tega pa še one tri skupine združene opozicije in JNS niso prišle dalje od načelne izjave, sprejete dne 8. oktobra 1937. Torej je tudi tukaj ovira, da bi se pereča politična vprašanja takoj praktično reševala. Splošen politični položaj je torej v znamenju preučevanja predlogov in pa v neodgodljivi potrebi, naj slede dejanja.«

Opozicija se posvetuje

Zagrebški listi poročajo iz Belgrada o posvetilh združene opozicije, kateri je v imenu SDS Venčeslav Vilder podal poročilo o zadnjih pogovorih v Zagrebu. Med tem ko se vodstvo SDS posvetuje v Zemunu, so v Belgradu zbrani prvaki združene opozicije, in sicer so se v jedro dopolnne zbrali na stanovanju voditelja zemljoradnikov Jovana Javanovića, popoldne pa na stanovanju radikalnega prvaka Trifunovića. Opozicija je sicer pričakovala, da bo v sredo prišel v Belgrad dr. Mačkov odposlanec dr. Šutej, toda tega ni bilo. Ko bo Venčeslav Vilder v Belgradu končal svoje t. se bo vrnil v Zagreb, kjer bo poročal dr. Mačku. Kakor piše »Hrvatski Dnevnik«, se boista dr. Maček in predsednik vlade Dragiša Cvetković vnovič sešla najbrž v petek.

Vojvodinski Nemci za več rojstev

Glasilo jugoslovanskih Nemcev »Deutsches Volksblatt« v Novem Sadu prinaša članek, kjer ostro nastopa zopet veliko zlo, ki so mu udani zlasti Nemci v Vojvodini, ki nočejo imeti otrok. Nemško glasilo rotli Nemce, naj pomislijo, kaj to pomeni za nemški narod in kakšne bodo posledice. List dalje napoveduje, da bo vodstvo jugoslovanskih Nemcev vkljub majhnemu številu nemških otrok začelo akcijo, da bi se odprle v nekaterih krajih nemške paraletko v ljudskih šolah.

Za ogrožene tekstilne delavce

Belgrad, 20. apr. m. Finančni minister Djuričić je danes sprejel v svojem kabinetu bana dravske banovine dr. Natlačena, prvega skupščinskega podpredsednika g. Mihelića, senatorja g. dr. Schaubacha in mariborskega župana g. dr. Juvana, ki so pri njem posredovali v zadevi odstopave deviz industriji v Sloveniji, zlasti tekstilni industriji. Poudarjali so zlasti dejstvo, da je ve-

čina industrije v Sloveniji zaradi pomanjkanja deviz prisiljena zmanjševati obratovanje ter je zaradi tega v nevarnosti tekstilno delavstvo, da ga odpušijo. Finančni minister je obljubil svojo pomoč, zlasti tudi v tem smislu, da bo stopil v stik s predstavniki Narodne banke, da se to vprašanje zadovoljivo reši.

General Lukič se je prisrčno poslovil od Ljubljane

Ljubljana, 20. apr. Nocoj ob 20 je z brzovlakom odpotoval iz Ljubljane v Belgrad novo imenovani pomočnik vojnega ministra, doseđajni poveljni dravske divizijske oblasti, general Djura Lukič. Novo imenovanega pomočnika vojnega ministra, generala Djura Lukiča, je tukajšnji častniški zbor z gg. generalom Dodičem in Iglušičem na čelu ter s prijatelji in znanci spremili na kolodvor, kjer so mu priredili prisrčno odhodnico in mu želeli srečno pot. Med drugimi so bili na postaji pomočnik bana dr. Stanko Majcen z gospo kot zastopnik odsotnega bana dr. Natlačena, predsednik apelacije g. dr. Golia z gospo. Ljub-

ljanski župan dr. Adlešič z gospo, rektor ljubljanske univerze dr. Rado Kušej s prof. dr. Viktorjem Korošcem za ljubljansko univerzo, francoski konzul Remeraud, ljubljanski prota Markovič, direktor Trboveljske premogokopne družbe, ljubljanski železniški ravatelj inž. Kavčič, predsednik ljubljanske sekcije časnikaškega društva g. Vrančič, ravatelj Jadransko-podunavske banke Djinovski, industrijec Knez in mnogo drugih uglednih ljubljancov.

Medtem ko se je general Lukič poslovil od prijateljev, je vojaška godba zaigrala koračnico. Ko je vlak že odhajal, so vsi navzočni vzklikali: »Živel!« in »Srečno pot!«

Predsednik vlade v Nišu

Niš, 20. apr. AA. Predsednik vlade Dragiša Cvetković se je z jutranjim brzovlakom pripeljal iz Belgrada v Niš. Okoli osmih se je odpeljal v svojo vilo v Vinogradu, kmalu nato pa si je ogledal velika občinska dela, ki so se pravkar začela. Predsednik vlade je obiskal tudi delavsko kolonijo, nato pa se je odpeljal v Niško Banjo. Tu si je razgledoval dela vse do poldneva, nato pa se je vrnil v Higijenski zavod, kjer se je pripravil, kako napredujejo dela pri gradnji novega zavoda. Odtod se je odpeljal v splošno državno bolnišnico ter si ogledal novi kirurški oddelek. Pred poslopjem splošne državne bolnišnice ga je pričakovala velika množica ljudi in ga toplo pozdravila.

Iz poslanskega kluba JRZ

Belgrad, 20. apr. AA. Predsednik poslanskega kluba JRZ Vojko Čvrkič, minister brez listnice, je imel snoči od 18 do 20 konferenco z večjim številom poslancev JRZ. Na tej konferenci so poslanci obvestili predsednika kluba o svojem delu med ljudstvom, kakor tudi o stanju JRZ v posameznih krajih. (Iz predsedništva poslanskega kluba JRZ.)

Opozicija se posvetuje

Belgrad, 20. aprila. m. Predstavniki opozicijskih skupin so imeli danes dopolodne in popoldne sestanke, na katerih so razpravljali o pogajanjih, ki jih vodi predsednik vlade Cvetković z vodjo Hrvatov dr. Mačkom.

Propagandna vožnja za uporabo domačih pogonskih goriv

Belgrad, 20. aprila. AA. Odbor za propagando domačih pogonskih goriv pri narodnem ministrstvu priredil s sodelovanjem avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije drugo propagandno vožnjo motornih vozil z uporabo domačih goriv v času od 9. do 16. junija t. l. Vožnje se lahko udeležijo: 1. tврdke, ki pridobivajo domača goriva ali se bavijo z njih prodajo, odnosno njihovi zastopniki; 2. tврdke, ki izdelujejo naprave za uporabo domačega goriva in njihovi zastopniki; 3. lastniki vozil, avtobusov itd., ki uporabljajo za pogon domača goriva. Vožnja vodi po progji Zagreb, Podused, Krapinske Toplice, Rogatec, Ptuj, Maribor, Slovenska Bistrica, Celje, Ljubljana, Kranj, Naklo, Trzin, Bled, Ljubljana, Ribnica, Kočevje, Delnice, Sušak, Delnice, Karlovac, Zagreb. 9. junija prijave vozil in prenočevanje v Zagrebu. 10. junija odhod iz Zagreba v Maribor in prenočevanje v Mariboru. 11. junija odhod iz Maribora v Ljubljano, ogled velesajma in prenočevanje. 12. junija odhod iz Ljubljane na Bled in vrnitev v Ljubljano na prenočevanje. 13. junija odhod iz Ljubljane na Sušak in prenočevanje. 14. junija dan odpoička na Suškaku z morebitnim izletom v Crikvenico. Proga Kočevje—Delnice je zelo težavna, hribovita in polna ovinkov, zato je za tovrstne avtomobile precej naporna. Prav zato je določen dan odpoička na Suškaku. 15. junija odhod s Suškaka v Zagreb in prenočevanje. 16. junija pregled vozil in razhod domov. Vozila, ki uporabljajo lesno ogelje, ga dobe zastoj od odbora.

Osebnosti

Belgrad, 20. aprila. AA. S kraljevim ukazom je Radovan Sumenković, generalni konzul v 3/1 na generalnem konzulatu v Carigradu, imenovan za svetnika v 3/1 na našem poslaništvu v Bruslju. Belgrad, 20. aprila. AA. S kraljevim ukazom je odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje Hočevar Kuno, ravatelj 3. realne gimnazije v Ljubljani. Belgrad, 20. aprila. m. Z odlokom prosvetnega ministra je prestavljen Maksimir Rožman, nastavnik meštanske šole iz Ljubljane, v oddelek za pokojnine v prosvetnem ministrstvu. Belgrad, 20. aprila. m. Z odlokom prosvetnega ministra so prestavljeni naslednji učitelji v Sloveniji: Ana Stern iz Tinj v Slovensko Bistrico, Stefanija Ferlež iz Sel v Zelimlje, Dušan Lenčak iz Zavrča v Zdole, Olga Klun iz Belih vod v Št. Janž pri Dravogradu, Ivan Rupnik iz Tunihina v Stranju, Mirko Lesnik iz Negove v Kamnico, Frančišek Jernej iz Radmirja v Celje, Marija Fabljan iz Turja v Jareninu, Bogomir Gorišek iz Turajeva (vardareke banovine) v Tišino, Karolina Zupancič iz Sv. Križa na Primekovo, Oresta Kačutnik iz Št. Janža v Sp. Sv. Kunkoto, Augusta Lobe iz Lipoglava v Polom, Jakob in Marija Meško iz Št. Ruperta v Crešnjevce, Fanci Zurman iz Pritave v Rogajška Slatinu, Janko Zurman iz Sv. Križa v Šmarje, Danijel Perenič iz Sv. Križa v Pristavo, Leopold Faganec iz Studenca v Ljubljano, Josip Tavčelj iz Frama v Ljubljano, Justina Piyan iz Senjva v Šmartno, Siarka Sveče iz Golega v Zalog, Maksimilijan Komar iz Stranju v Domžale, Marija Grašanič iz Trta v Naklo, Viča Fajdiča iz Stranju v Kamnik, Ivo Prejec iz Dol v Litijo, Angela Doležal iz Polhovca grada v Ljubljano, Martin Cander iz Hrastnika v Ljubljano, Ludvik Mašat iz Luč v Pragerško, Stanko Ponikvar iz Zagorja v Toplice. Belgrad, 20. aprila. m. Na poštal urad Ljubljana II je prestavljen Dagomir Pok, kontrolor na pošti I; na upravo državnega monopola v splošnem oddeleku je prestavljen Stevan Tilotič, monopolski kontrolor v tobačni lovarni v Ljubljani; v solarno Pag je postavljen Martin Oblak, monopolski kontrolor iz Ljubljane. — Upokojen je Anton Velikanje, višji tehnični manipulant iz državne urada v Velenju.

Novi upravnik Belgrada

Belgrad, 20. aprila. m. Na predlog predsednika vlade in notranjega ministra so kraljevi namestniki podpisali ukaz, s katerim je postavljen za upravnika mesta Belgrada g. Dragoslav Lazič, doseđajni načelnik oddelka za državno zaščito v notranjem ministrtvu.

Novi upravnik mesta Belgrada g. Dragoslav Lazič se je rodil 15. maja 1893 v Stragari v jasiškiškem okraju. Ljudsko šolo in gimnazijo je obiskoval v Kruševcu, univerzitetne študije je pa dokončal v Belgradu. V državno službo je vstopil leta 1914 ter je bil postavljen za policijskega uradnika v Velikem Gradistu. Potem je služboval v upravi mesta Belgrada in v notranjem ministrtvu. Nato je obšel vse oddelke policije in upravne službe. Pred petimi leti in pol je bil postavljen za načelnika oddelka za javno varnost ter je ta položaj zavzemal polldruge leto, nakar je bil postavljen za načelnika državne zaščite. Na tem položaju je služboval ves čas ministirovanja gosp. dr. Korošca v notranjem ministrtvu. S tega položaja odhaja zdaj na novo službeno mesto kot upravnik mesta Belgrada. Poleg redne policijske službe je g. Lazič dolgo vrsto let poučeval v centralni policijski šoli v Zemunu ter je bil pozneje tudi upravnik te šole. Leta 1932 je izdal komentar h kazenskem zakoniku v dveh knjigah. V svojem službovanju je g. Lazič prejel tudi več domačih in inozemskih odlikovanj.

»Teden potovanja po Belgiji«

Belgrad, 20. aprila. AA. Belgijsko prosvetno ministrtvo je letos že četrtrič prevzelo pokroviteljstvo nad »Tedom potovanja na umetniške razstave v Belgiji«. Ta teden potovanja bo trajal od 29. julija do 6. avgusta. Udeleženci si bodo lahko ogledali vse znamenite muzeje in druge ogleda vredne prosvetne ustanove v Belgiji. Vodili jih bodo diplomirani profesorji zgodovine, umetnosti in arheologije, ki obvladajo vse glavne evropske jezike. Profesorji in studentje iz tujine bodo deležni posebne naklonjenosti in bodo imeli na razpolog vse pripomočke za poglobitev svojega strokovnega znanja. Vršila se bodo tudi posebna predavanja za udeležence, ki bi želeli dobiti diplomu. Zastran informacij se je obrniti na naslov »M. le Directeur de la quatrième Semaine d'Art en Belgique, 310, Avenue de Targueren a Wolove. Bruxelles, Belgique.«

Belgrajske novice

Belgrad, 20. aprila. m. Nj. Vis. kneginja Olga je danes v spremlitvu dvorne dame g. Lozanićeve obiskala razstavo umetniške družine »Ladac« ter si je z zanimanjem ogledala vse razstavljene umetnine. Ob tej priliki so bili kneginji predstavljene tudi vsi umetniki, ki sodelujejo na tej razstavi.

Belgrad, 20. aprila. m. V gradbenem ministrtvu se je danes nadaljevala in zaključila konferenca, ki jo je sklical gradbeni minister dr. M. Krek in na kateri so sodelovali vsi bani z načelniki tehničnih oddelkov posameznih banovin. Na konferencah so bili sprejeti potrebni sklepi o vseh vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu in ki spadajo v resor gradbenega ministrtva.

Belgrad, 20. aprila. m. Te dni se je mudil v Belgradu dravogradski proš Matija Munda in dravogradski občinski svetnik Rudolf Komaver. V spremstvu poslanca Gajčka sta bila sprejeta pri obeh slovenskih ministrih dr. Kreku in Snoju ter pri finančnem ministru Djuričiću in pravosodnem ministru dr. Ružiču. Posredovala sta zaradi tlakanja dravogradskega trga in zaradi subvencije za okrajno glavarstvo. Povsod sta dobila ugodna zagotovila, da se bodo predložene prošnje upoštevale.

Belgrad, 20. aprila. AA. Reis ul ulema Fehim Spaho je danes dopolodne obiskal pravosodnega ministra dr. Viktorja Ružiča in se dalj časa pomudil pri njem.

Belgrad, 20. aprila. AA. S kraljevim ukazom je upokojen ban zetske banovine Peter Ivanišević.

Iz celjske mestne uprave

Celje, dne 20. aprila. Kakor slišimo, bodo na današnji seji cejskega mestnega sveta predlagani za nove referente: g. Fazarić Anton, gradbeni referent; Černe Oskar, finančni referent; — — — Minar, pravni referent.

Organizacija koroških boreev, krajevna organizacija v Celju, sporoča svojim članom, da bo potovanje na Oplenec brezplačno. Člani izven Celja, ki želijo potovati na Oplenec, naj se takoj zgledajo pri svojih poverjenikih, člani iz Celja in okolice pa pri tajništvu v Celju, Dečkov trg 3.

Po požaru »Pariza«

Paris, 20. aprila. AA. Havas: Minister za trgovsko mornarico Chappdelaine je prispel včeraj popoldne v Le Havre, da prevzame osebno vodstvo preiskave o priliki požara na prekoceanjskem parniku »Paris«. Chappdelaine si je ogledal parnik ter nato osebno zaslisl več uslužbencev parnika in uradnikov prekoceanjske družbe. Minister je odredil, da se razvijata vzporedno tehnična in upravna preiskava. Chappdelaine je na vprašanje novinarjev izjavil, da je prekoceanska družba dobila pred dnevi groznilno pismo. Ko je to izvedela je podvela obširne varnostne ukrepe

ter so bili opozorjene na to tudi oblasti. Tako groznilno pismo se je nanašalo tudi na ladjo »Normandie«. Navzlic obširnim varnostnim ukrepom ni bilo ničesar odkrito niti na »Normandiji« niti na »Parizu«. Izgleda, da je bilo središče požara v pekarni ladje, posebno v oddelku, kjer se je nahajala moka. Edino to je mogla dozdat ugotoviti preiskava.

Le Havre, 20. aprila. AA. Prekoceanski parnik »Paris« je bil zavarovan za vsoto 96 milijonov frankov. Graditev novega parnika bo veljala okoli 400 milijonov frankov (pol milijarde din).

Hitlerjev 50. rojstni dan

Berlin, 20. apr. AA. DNB. Hitler je ob 9 dopolodne obhodil pred kanclerskim poslopjem častne čete zaščitnih odelkov in bataljon državne policije. Ko se je Hitler pokazal, ga je velika množica pozdravila z navdušenimi manifestacijami. Ljudje so v zboru vpili: Čestitamo! Adolf Hitler se je zahvalil za narodnosocialističnim pozdravom. Po mimohodu se je Hitler vrnil v svojo palačo. Nekaj minut pozneje so se začela čestitanja. Prvi je čestitjal Hitlerju starosta diplomatskega zbora, apostolski nuncij, za njih pa po vrsti protektor za Češko in Moravsko v Neurath, Hacha, Tiso, člani nemške vlade, zastopniki vojske pod vodstvom maršala Göringa, berlinski župan in drugi. Ves Berlin je v zastavah. Ljudstvo je veselo in slavnostno razpoloženo kakor redkokdaj.

Zadnja seja ...

London, 20. apr. c. Danes je bila v Londonu zadnja seja odbora za nevmesavanje, ki je škora

Drobne novice

Norfolk (Virginia), 20. aprila. AA. Reuter. Glavne enote ameriškega brodograja so danes odplule v Tih ocean po nalogu, ki so ga dobile preteklo soboto.

Bukarešta, 20. aprila. AA. Reuter. V soboto se odpelje v Berlin romunska delegacija, ki bo z zastopniki nemške vlade razpravljala o izvedbi pred kratkim podpisane nenuško-romunskega trgovskega dogovora.

London, 20. aprila. AA. Stefan. Zaradi pekovske stavke v Londonu je ostalo brez kruha 50.000 ljudi v štirih londonskih predmestjih.

Trst, 20. aprila. AA. Stefan. V ladjedelnici v Trzihu so danes spustili v morje 13.000 tonsko motorno ladjo — cisterno, zgrajeno za neko tujo petrolejsko družbo.

Romunski zunanji minister Galeana (Glej članek na 1. strani!)

Mussolini Rooseveltu

»Neupravičeno je Nemčijo in Italijo postavljati na zatožno klop«

»Čim več ljudi na konferencah, tem manjši je njihov uspeh«

Rim, 20. aprila. AA. Stefani: Na današnjem sestanku na Kvirinalu je po pozdravnem govoru rimskega guvernerja kneza Colone in govor generalnega komisarja za svetovno razstavo l. 1942 senatorja Ciniya povzel besedo Mussolini.

Predvsem je podčrtal, da je ta slavnostna skupščina prvo dejanje velike mobilizacije. Toda nihče naj se ne vznemirja. Gre za miroljubno civilno mobilizacijo brez orožja, edino z orožjem dela. Gre za to, da se zastavijo sile in združijo vse sile naroda, da bo svetovna razstava leta 1942 vredna Rima. Čeprav groze na obzorju oblaki ali nevihte, smo delali in delamo složno in po načrtu, da bodo vsi narodi, ki so se odzvali vabilu na to razstavo, mogli skupno z nami seznaniti se z razvojem našega dela in naših idej. Naj reče svet kar hoče, mi bomo svoje delo nadaljevali. Mi ne želimo ničesar drugega, kakor da delamo.

Zato je neupravičeno, če skušajo nekateri ljudje postaviti države osi na obtoženo klop. Prav tako je neumen načrt kakšnih medsebojnih poroštev za desetletje, če se ne upoštevajo strahovite zemljepisne napake, ki so jih storile osebnosti, ki niso poznale razmer v Evropi. Kar se tiče predlaganih konferenc, na katerih bi USA kakor doslej igrala samo vlogo opazovalcev odgovarjamo Američanom: Čim več ljudi se zbere na konferenco, tem negotovjeji je njen uspeh.

Mussolini je nato rekel, da je hotel porabiti to priložnost in ponovno podčrtati, da vodita državi osi Rim-Berlin odločno in čvrsto politiko, ki je navdihuje načelo najtesnejšega sodelovanja. Obe državi te osi sta že večkrat stvarno dokazali, da želita nadaljevati to politiko. Zato bi bil skrajni čas, da obmolkejo vsi tisti glasovi, ki napovedujejo katastrofo ali pa nesoglasje med obema državama te osi. Ne bomo dovolili, da bi na nas vplivala časopisna borba ali kakšne lažne poslanice, ker se zavedamo svoje naloge in vemo, da razpolagamo s zadostnimi sredstvi za ohranitev miru.

Svetovna razstava v Rimu leta 1942 bo največji izraz napredka civilizacije v Italiji in v vseh državah, ki se bodo udeležile te razstave.

London zadovoljen

London, 20. pr. c. Nocojšnji londonski listi objavljajo ves današnji govor predsednika italijanske vlade Mussolinija. Večina listov se izraža ugodno o tem govoru, ker menijo, da bi bil lahko Mussolini v nekaterih ozirih in zvezah še ostrejši. Prav posebno pa poudarjajo, da je govor tak, da se lahko še razvija položaj tako, kakor je želel Roosevelt s svojimi mirovnimi predlogi.

Edino »Star« je nekoliko črnoglednejši in svari pred preveliko zaupljivostjo.

Mednarodni položaj s francoskega in nemškega vidika

V Parizu

Pariz, 20. apr. b. Katastrofa francoskega parnika »Paris« je za nekaj časa odvrgla pozornost javnosti s politične napetosti, ki je po mnenju Francije stopila v nekoliko dramatičnejšo stopnjo. Poročila tiska totalitarnih držav se v glavnem omejujejo na to, da bo Hitler odgovoril Rooseveltu na njegovo spomenico 28. t. m. v nemškem državnem zboru. V Parizu dobivajo vtis, na se Nemčija trenutno nahaja v mračnih diplomatskih pogajanjih.

Z druge strani se tudi zapadne velesile pogajajo in se zlasti živahni razgovori vodijo med Anglijo, Francijo in Rusijo glede določitve sporazuma o pomoči Poljski in Romuniji, ki naj bi bila v glavnem v vojnem materialu in letalskih eskadrah. Pristop Turčije k obrambni zvezi je po mnenju francoskih političnih krogov že končana stvar. Rusija in Turčija sta se že sporazumeli, Poljska in Romunija pa vodita že pogajanja in pričakujeta na razbistritev svojih

odnosov z Berlinom. Glede Madžarske si nihče ne dela nobenih iluzij glede njene popolne neodvisnosti in kot kaže, je končno pokopano upanje v uspešno posredovanje Poljske.

V Berlinu

Berlin, 20. aprila. b. Zadnje dni je Berlin središče važnih političnih razgovorov. — Maršal Göring je Hitlerju podal obširno poročilo o svojem ritemskem obisku in o obisku v ostalih italijanskih pokrajinah. Prihod šefa italijanske generalnega štaba generala Parianija na čelu italijanske delegacije, ki je prispela na proslavo Hitlerjevega rojstnega dne, bo dal zopet nove možnosti za nadaljevanje vojaških razgovorov z nemškimi generalnim štabom. Tudi Španija je te dni poslala v Berlin svojega vojnega strokovnjaka generala Moscarda, ki se bo bržkone udeležil vojaških razgovorov. Delovanje nemške diplomacije pa še ni popolnoma izčrpano, ker bo Hitlerjeva proslava, katere se bodo udeležili tudi številni državniki, dala zopet povod za nove razgovore. V tem oziru zlasti madžarski delegaciji poveljuje veliko pozornost, prav tako pa tudi bolgarski. Odkar je Ankara stopila z Veliko Britanijo v skupno obrambno fronto, je pričela Nemčija poveljevati večjo pozornost Bolgariji, kar je prišlo do izraza v imenovanjem von Papena za veleposlanika. Njegova naloga v Turčiji bo predvsem ta, da prepriča Turčijo, da od angleškega okoljevanja nima nobenih koristi in prednosti. Mnogo se govori o tem, da bo von Papen prispel v Ankaru, ko Turčija že pristopila k angleški obrambni zvezi.

Anglija dobi ministrstvo za oskrbo vojske

London, 20. apr. c. Na popoldanski seji spodnje zbornice je Chamberlain odgovoril na vprašanje nekega liberalnega poslanca, da je vlada res sklenila takoj ustanoviti ministrstvo za vojne potrebe in municijo in da bo vodstvo tega ministrstva prevzel sedanjí prometni minister Burgins.

Istočasno pa se bo ustanovil poseben odbor ministrov, ki bo urejal vsa naročila raznim tovarnam orožja in tudi v vseh primerih odločal, da

Prerokba

Znano je, kako je veliki ruski pisatelj Fjodor Mihajlovič Dostojevskij v svojih »Besi«, ki so bili napisani v sedemdesetih letih preteklega stoletja, ko se je bil zjedel v staro Rusijo z zapada brezbožni marksizem, kakor v videnju orisal sodobni boljševizem. To mesto se večkrat omenja kakor neka izredno zanimiva prerokba, skoro neopaženo pa je ostalo, da Dostojevskij v tem svojem delu slika tudi ideologijo skrajnega nacionalizma, ki je utelešena v slavjanofilu šatovu. Tako pravi šatov v nekem svojem razgovoru s Stavroginom:

»Cilj vsega narodnega gibanja je pri vsakem narodu in v sleherni dobi edinole iskanje Boga, svojega, brezpogojno svojega, in vera vanj kot edino pravega. Bog je poseblejše vsega naroda, vzetege od njegovega začetka do konca. Kadar se bogovi mešajo in postajajo skupni, se mešajo tudi narodi in izumirajo. Čim silnejši je narod, tembolj svojski je njegov bog. Vsak narod ima tudi svoj posebni pojem o dobrem in zlem, kadar pa dobivajo narodi skupne pojme o dobrem in zlem, začnejo izumirati.«

»Vi ponižujete Boga v gol prilastek narodnosti, je pripomnil Stavrogin.

»Ne! — je kriknil šatov — »narobe, narod povišujem k Bogu. Narod je telo božje. Vsak narod je narod le dotlej, dokler ima svojega lastnega boga, vse druge bogove na svetu pa izključuje brez priznanja. In dokler veruje v to, da zmaga s svojim bogom ter prežene vse druge bogove s tega sveta. Tako so verovali vsi veliki narodi, kar jih je količkaj odklikovanih, vsi, ki so kdaj stali na čelu človeštva. Ako velik narod ne veruje, da je v njem edinem in izključno v njem resnica, ako ne veruje, da je on edini zmožen in poklican dvigniti in odrešiti vse druge, potem se spremeni v navadno gmoto. Resnično velik narod se nikoli ne more zadovoljiti z drugovrstno vlogo v zboru človeštva, še s prvovrstno ne, temveč brezpogojno in izključno le s prvo. Ker pa je resnica le ena, potem takem more le eden narod imeti resničnega Boga, čeprav imajo tudi drugi narodi svoje lastne in velike bogove. Edini narod bogonosca je ruski narod...«

Čuditi se moramo, kako je ruski pesnik-videc orisal to, kar danes imenujemo poganski nacionalizem, tako točno, kakor ga ni noben sodobni ideolog tega nazora in politike. Dostojevskij je seveda mislil na panslavizem stare Rusije, ki ima, izvzemši pravoslavni predznak, veliko podobnosti z modernim plemenskimi nacionalizmom. Pa tudi to je zanimivo, da imajo vsi ti ekstremno nacionalistični nazori veliko notranjo podobnost tudi z boljševizmom, ki mu je tudi ruski narod naskak Mesija človeštva — seveda lažimesija..

Sedaj...

Persil

tudi v priročnih malih zavitkih

3 din

imajo prednost vsa naročila za državno obrambo ali pa ki so s tem v zvezi.

»Osservatore Romano« poziva k vedremu gledanju v bodočnost

Vatikan, 20. apr. c. Nocojšnji »Osservatore Romano« objavlja uvodnik, ki je vzbudil izredno zanimanje v vseh ritemskih političnih in mednarodnih krogih.

Vatikansko glasilo ugotavlja najprej, da je bil v zadnjem času najvažnejši dogodek v tem, da sta Anglija in Italija sklenili, da se ohrani pogodba, ki je bila lani podpisana med obema državama in ki ureja razmere na Sredozemskem morju. Članek poudarja, da je to tako važno, da moramo

izriniti z obsorja vse razloge, ki bi govorili o pesimizmu. Ker se bodo italijanske čete kmalu umaknile iz Španije, smo popolnoma upravičeni z veliko jasnostjo gledati v bodočnost.

Sv. oče predpisuje molitve za mir

Rim, 20. aprila. AA. NDB. Sv. oče Pij XII. je izdal poseben odlok državnemu tajniku v Vatikanu, msgr. Maglioniu, naj poskrbi za to, da bodo meseca maja po vseh katoliških cerkvah molitve za mir.

»Španija v taboru Italije in Nemčije«

Tako pišejo Italijanski listi

Rim, 20. aprila. t. Vse italijansko časopisje se obširno bavi z odnošaji, ki da so nastali med Francijo in nacionalno Španijo. Kakor znano, sta se bila general Franco in senator Berard dogovorila, da bo Francija vrnila Španija zlato, ki so ga bili deponirali rdeči v francosko Narodno banko, da bo Francija vrnila tudi ves vojni material rdečih ter vse trgovske ladje, ki so v francoskih pristaniščih, kakor tudi vse odnešene umetnine.

Špansko časopisje dolži sedaj Francijo, da teh točk dogovora še ni izpolnila, medtem ko pariško levčarsko časopisje odkrito izjavlja, da Francija teh pogojev noče izpolniti zaradi tega, ker se je nacionalna Španija priključila osi Rim-Berlin. — Francija, tako pravijo ti listi, bi pogodbo izpolnila šele, če se bo Španija od te osi ločila.

Zdi se, tako pišejo rimski listi, da general Franco nima takega namena, kar se more posneti tudi iz pisanja španskih listov, ki zavzemajo bolj in bolj odkrito nasprotno stališče proti Franciji. V tem oziru je tudi značilen članek »Correo Espanole«, ki ga navajajo italijanski listi in ki napada Roosevelta zaradi njegove spomenice, češ, da hoče sedaj napraviti razdor med Španijo in tistima dvema državama, ki sta ji pomagali, da se je rešila boljševizma, medtem ko je Amerika španske boljševike tri leta z vsemi silami podpirala. List pravi, da hoče Roosevelt ustrašiti nacionalno Španijo ter jo tako prisiliti, da bi se ločila od osi Rim-Berlin. Tega pa Španija seveda ne bo storila in hoče Roosevelta samo spomniti na to, kakor je Amerika leta 1898 ugrabila Španiji Kubo, Portoin hoče Roosevelta samo spomniti na to, kako je v petdesetih letih preteklega stoletja odtrgala od Mehike polovico dežele in spravila podse Nikaraguo.

Beneš o položaju

»Zmaga demokracije na vidiku«

Boston, 20. aprila. b. Bivši predsednik češko-slovaške republike g. dr. Beneš je izjavil v svojem govoru v Bostonu, da so avtoritarni režimi prekoračili svoj višek in s svojim delovanjem že zagotovili zmago demokratičnih načel. Dr. Beneš je dejal, da Evropa ne bo izgnila. Evropa vodi trenutno borbo za demokracijo in svobodo in ta borba bo prej ali slej prinesla odločilno zmago ene velike plemeni in demokratske omike, ki so jo ustvarile Zedinjene države.

Iz Češko - Moravske

Praga, 20. aprila. AA. Na Češkem in Moravskem bo 1. maja osnovana stranka narodno solidarnosti, ki bo edina češka stranka.

Praga, 20. aprila. AA. Havas: V čeških krogih smatrajo, da bo Hacha izkoristil svoje bivanje v Berlinu za nadaljevanje pogajanja o pravnem položaju Češke in Moravske. Hacha je odpoval v Berlin večeraj popoldne. Hitler ga je sprejel danes ob 9.30.

Praga, 20. aprila. AA. DNB: Snoch je bila v proslavo Hitlerjeve 50. letnice vršila v češkem narodnem gledališču slavnostna predstava opere »Lohengrün«. Poslojpe gledališča je bilo okrašeno z nemškimi in češkimi zastavami. Predstavi so prisostvovali člani češke vlade, župan mesta Prage ter številne ugledne osebnosti. Gledališče je bilo napolnjeno do zadnjega mesta.

Nova belgijska vlada

Bruselj, 20. aprila. AA. Havas. Predsednik vlade Pierlot je danes popoldne sestavil vladno izjavo, ki jo bo prebral v parlamentu v začetku prihodnjega tedna. Popoldne se bo Pierlot razgovarjal z več ministri, da sporazumno z njimi sestavi končno obliko te izjave. Vladna izjava bo precej kratka. Ministrski svet bo pojutrišnjem na seji sklepal o tem, kako dolgo naj veljajo izredna pooblastila, ki jih bo vlada dobila.

Slovaški zakon proti Judom

Bratislava, 20. apr. (dl.) Slovaška vlada je izdala poseben zakon proti Judom, v katerem najprej določa, koga je treba prištevati k židovstvu: 1. Kdor je izraelske vere sedaj, ali pa je bil, če tudi je po 30. oktobru 1918 prestopil v kako krščansko veroizpoved. 2. Kdor je brez veroizpovedi, ali je bil in je vsaj eden njegovih roditeljev bil judovske vere. 3. Kdor je potomec kake osebe, ki je navedena pod 1. in 2. točko. Izvzete so le osebe, ki so prostovoljno pred 30. okt. 1918 prestopile v kako krščansko veroizpoved. 4. Kdor po razglasitvi tega zakona sklene zakon s kako osebo, ki je omenjena v točkah 1. do 3. in to za vse dobo, dokler zakon traja. 5. Isto velja tudi za

one, ki bi živeli v invenzakonskem razmerju s kako osebo, ki je navedena v točkah 1. do 3., kakor tudi za morebitne potomce.

Ista odredba določa tudi močne omejitve za judovske poklice v raznih stanovih. Tako sme biti samo 4% advokatov judovskega pokolenja. Toda judovski advokati smejo zastopati izključno le judovske stranke. Izjema je dovoljena le tam, kjer ne bi bilo nobenega drugega nejudovskega advokata. Dalje ne sme Jud postati javni notar. Jud tudi ne more postati častnik in uradnik, razen izključno judovskega časopisa, ki služi le judovski veroizpovedi in judovski kulturi.

Maršal Göring govori fašističnim odličnikom v Rimu

Lepi uspehi krščanske dobrodelnosti

Karitativno delo Vincencijeve konference Srca Jezusovega v Ljubljani

Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v Ljubljani je imela 16. t. m. svoj VII. občni zbor, ko je palagala račune za svoje delo v blagor reže in siromaka. Ustanovljena je bila v času, ko se je začela svetovna gospodarska kriza, 8. decembra 1931. Njen teritorij je eden največjih, kar jih imajo ljubljanske konference. Njeno delovanje se je raztezalo na kolodvorski okraj, Vodmat, Zeleno jamo, Nove in Stare Jarše, Tomačevo in celo doli do Smartnega in Zadobrove.

Sicer pravi pregovor, naj ne ve levice, kaj daje desnica. Dobrodelnost naj se ne ponaša, temveč pomaga naj na skrivnem. Pa vendar v vzpodbudo na eni strani naj služijo naslednje vrstice; in v zahvalo naj služijo vsem, ki so pripomogli k tolikim delom krščanskega usmiljenja, katerih konferenca ne bi mogla doвршитi brez velike pomoči teh skritih in tihih dobrotnikov.

Ubožna kuhinja

Šest let je imela Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v prostorih Marijinovega doma v Ljubljani ubožno kuhinjo, v kateri so dobivali posamežni reže in siromaki, kakor tudi nekateri brezposelni, posebno pa revne družine in družine brezposelnih vsak dan toplo hrano. Koliko lončkov je bilo napolnjenih! Cele procesije kosar in jerbasev so romale v posameznih zimskih mesecih po Kotnikovih ulici proti Marijinemu domu. Lačni želodci so bili nasičeni, lončki napolnjeni, da so nesli hrano na dom, kjer ni bilo zakurjenega štedilnika, da bi se kaj skuhalo. Ko se je začela gospodarska kriza, je največ Karitativna zveza imela eno leto ubožno kuhinjo v Marijinu domu, v letih 1931-32. Naslednje leto je začela z ubožno kuhinjo Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v Marijinem domu. Provincijalno predstojništvo usmiljenk je dalo na razpolago prostore bivše kolarnice, katere je konferenca adaptirala in jih uredila v ubožno in dijaško kuhinjo; dve sobi sta bili pripravljene za reže, dve sobi pa za dijaške. V vseh šestih letih, odkar je obratovala ubožna kuhinja v Marijinem domu, se je razdelilo revežem, brezposelnim in siromakom skupaj 127.474 kosil in sicer družinam na dom 104.243, posameznim revežem in brezposelnim pa 23.231 porcij tople hrane. Odkar je v pretekli zimi začela mestna občina ljubljanska z ubožno kuhinjo v starim cukrarni, je konferenca Srca Jezusovega opustila svojo ubožno kuhinjo; pač pa se še vzdržuje naprej.

Ubožna kuhinja

mezni reže in siromaki, kakor tudi nekateri brezposelni, posebno pa revne družine in družine brezposelnih vsak dan toplo hrano. Koliko lončkov je bilo napolnjenih! Cele procesije kosar in jerbasev so romale v posameznih zimskih mesecih po Kotnikovih ulici proti Marijinemu domu. Lačni želodci so bili nasičeni, lončki napolnjeni, da so nesli hrano na dom, kjer ni bilo zakurjenega štedilnika, da bi se kaj skuhalo. Ko se je začela gospodarska kriza, je največ Karitativna zveza imela eno leto ubožno kuhinjo v Marijinu domu, v letih 1931-32. Naslednje leto je začela z ubožno kuhinjo Vincencijeva konferenca Srca Jezusovega v Marijinem domu. Provincijalno predstojništvo usmiljenk je dalo na razpolago prostore bivše kolarnice, katere je konferenca adaptirala in jih uredila v ubožno in dijaško kuhinjo; dve sobi sta bili pripravljene za reže, dve sobi pa za dijaške. V vseh šestih letih, odkar je obratovala ubožna kuhinja v Marijinem domu, se je razdelilo revežem, brezposelnim in siromakom skupaj 127.474 kosil in sicer družinam na dom 104.243, posameznim revežem in brezposelnim pa 23.231 porcij tople hrane. Odkar je v pretekli zimi začela mestna občina ljubljanska z ubožno kuhinjo v starim cukrarni, je konferenca Srca Jezusovega opustila svojo ubožno kuhinjo; pač pa se še vzdržuje naprej.

Dijaška kuhinja

Ko je vprav zaradi gospodarske krize moralo mnogo nadarjenih pa siromašnih dijakov opustiti misel na študij, se je konferenca Srca Jezusovega odločila začeti dijaško menzo za akademike, aka-

Dijaška obednica v Marijinem domu

demičarke, srednješolce, učence srednje tehnične šole, trgovske šole, kakor tudi oglarske šole. Vsako leto je bilo v tej menzi okrog 70 dijakov na hrani — kakor je bilo pač prostorov. — Zaradi velikih stroškov za dijaško kuhinjo je hotela Konferenca nekatera leta številno dijaških prostorov znižati na 50. Pa ni šlo. Toliko prošelj je prihajalo, da jih ni mogla odklanjati, dokler je bil še kak prostor na razpolago. Brezplačno so dobivali dijaki kosilo in večerjo in to v zadostni in obilni meri. Mnogim dijakom, ki drugače brez te podpore eploh ne bi mogli študirati, je bilo omogočeno, da so končali svoje študije in dosegli tudi že svoje službe. Vseh dijakov je bilo na hrani v 7 letih 607 in se jim je razdelilo 211.582 kosil in večerij.

Prosiva za sprejem v zavetišče

Dobrotniki

Kakaj je konferenca vse to zmogla? Ljubezen je našla od pomoč. Razen denarnih prispevkov dobrotnikov in oblasti, je konferenca prejela podporo v živilih, tako v mestu kakor tudi v deželi. Da je mogla za toliko lačnih želodcev pripraviti

vsak dan hrano, si je morala nabaviti veliko zalogo živil. Samo krompirja se je porabilo kako leto do dva vagona. Konferenci so bile naklonjene tudi oblasti, tako kraljevska banska uprava, kakor tudi mestna občina ljubljanska. Oblasti so uvidеле, da konferenca marsikje nadomešča in prevzema njihovo delo, za katero bi morale oblasti same posekati. Velika je bila tudi naklonjenost dobroserčnih ljudi, ki so se prepričali, da gredo njihovi denarni prispevki, kakor tudi prispevki v naravi zares v korist resnično bednih, pomoči potrebnih ter podpore vrednih ljudi. Ljubljanski mesarji in peki so s svojo radodarnostjo omogočili obstoj ubožne in dijaške kuhinje skozi vsa leta njenega obratovanja. Parkrat na teden je sestra usmiljenka s svojo spremljevalko obhodila mesarske stojnice na trgu ali mesnice na domu ter pekarske in nabirala darov za kuhinjo. Prodajalke na ljubljanskem živilskem trgu so jo pa obložile z zelenjavo in sočivjem. Tudi razne župnije z dežele so darovale živila, tako iz Gorenjske kakor Dolenjske, pa tudi iz Savinjske doline ter celo s Pljuškega polja. Prav tako so tudi mnoge trgovine dajale podporo za kuhinjo.

Obleka in pohištvo

Mnogi prebivalci iz okolja, ki spada v področje konference, si zaradi ubožstva in brezposelnosti niso mogli nabaviti potrebne obleke. Prihajalo je vsako zimo mnoga prošnja za obleko in obutev. Mnogi dobrotniki konference so odstopili svojo staro obleko; ki je bila popravljena, primerno prirojena in razdeljena med reveže. Zaloga je bila vsako zimo precej velika, pa se je neprestano praznila. Tudi nekaj revnih dijakov je dobilo suknje in drugo obleko. Obleke in obutev je konferenca od svoje ustanovitve razdelila 5373 kosov; pohištva pa 50 kosov, kajti nekatere siromašne družine niso imele niti najpotrebnejšega pohištva, ne postelje, ne mize, ne stolov, ne kuhinjske opreme, kar je potem skušala konferenca preskrbeti.

Skrb za mladino

Namen Konference je skrbeti zlasti za mladino, predvsem za zanemarjene otroke. Za najlepši dan otroka, za prvo sv. obhajilo, za ta največjelejši trenutek otroške duše, je Konferenca pripravila 82 otrok, jih preskrbela z obleko in obutvijo. Za sv. birmo pa je poskrbela 231 otrokom birmanske botre. Družine v okolju Konference so večinoma delavke in si same niso mogle dobiti za svoje otroke birmanskih botrov. Konferenca je

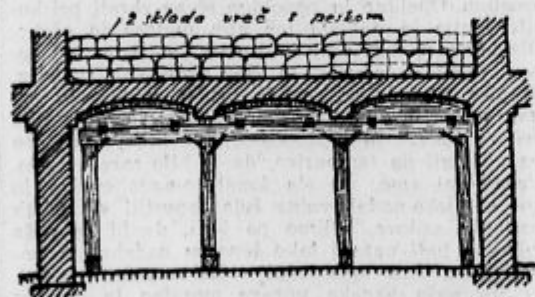
Ureditev zasilnih zaklonišč

Večina evropskih držav ureja in pripravlja vse potrebno za zračno obrambo pred letalskimi napadi. Take uredbe in predpise so druge države izdale že v prejšnjih letih, letos pa je 15. aprila tudi v naši državi ministrski svet na predlog ministra za vojsko in mornarico predpisal uredbo o zaščiti pred zračnimi napadi. Komite tehničnega dela v Ljubljani je pripravil o zračni obrambi niz predavanj, med katerimi je bilo prvo predavanje ing. Dimnika, o katerem smo na kratko že včeraj poročali, in po katerem posnemamo še naslednje:

Učinek rušilnih bomb

Letalske bombe, ki jih pozna sodobna letalska tehnika, so rušilne, plinske in zažigalne in bakterijske bombe. Rušilne bombe so težke po 50, 100, 300 in celo 1000 kg. Plinske bombe imajo različne velikosti, zažigalne bombe pa so težke od 0,2 do 5 kg. Bakterijskih bomb praktično vojna tehnika še ne pozna.

Za letalsko obrambo in zgradbo zaklonišč moramo upoštevati učinek rušilnih, plinskih in zažigalnih bomb. Rušilne bombe se po padcu skozi zrak zaradi žive sile prebijajo tudi skozi debele betonske plošče, vendar njihova probojna sila hitro pade, če ne zadenejo popolnoma pravokotno na ploskev. Pri takem najugodnejšem padcu prebije 50 kg težka bomba 50 cm, 100 kg — 52 cm, 300 kg — 76 cm in 1000 kg — 108 cm debelo betonsko ploščo. Ker bombe eksplodirajo šele potem, ko so že prodrlje v navedeno globino betonske plošče, z eksplozijo še naprej rušijo betonsko ploščo. Skupni učinek preboja zaradi padca in eksplozije bombe pa je tak, da poruši 50 kg bomba 82 cm, 100 kg 97 cm, 300 kg 149 cm in 1000 kg bomba 227 cm debelo betonsko ploščo. Ker na naselja in mesta že zaradi varčevanja letala ne bodo metala nad 100 kg težkih bomb, je dana tudi že mera za zaščito.

Ojačitev stropa obokane kleti, ki bo služila za zaklonišče.

Najprimernejša zaklonišča so kleti stanovanjskih hiš, saj mora bomba, ki bi hotela prebiti kletni strop, preje prodreti skozi streho in vse druge stropne nad pritličjem. Zato po pravici lahko smatramo, da z malenkostimi preureditvami lahko zavarujemo naše kleti pred rušilnim učinkom bomb.

Plinske in zažigalne bombe

Plinske bombe nimajo posebnega rušilnega učinka in moramo pri zakloniščih paziti le na to, da jih zavarujemo z neprodušno zaprtimi vrati tako, da plini nimajo dostopa do zavetišča. Zažigalne bombe pa razvijajo velikansko vročino čez 2000 stopinj, poleg tega pa jih z vodo ni mogoče gasiti. Za gašenje zažigalnih bomb je najprimernejši pesek (mivka). Rušilni učinek zažigalnih bomb je prav tako malenkosten.

Najprimernejša zaščita pred bombnimi napadi so vzorna zaklonišča v novih hišah in javna skupna zaklonišča v javnih zgradbah, ki bodo v primeru napada dostopna prebivalstvu, ki bi ga napad presentil na ulici ali na poslu v bližini ta-

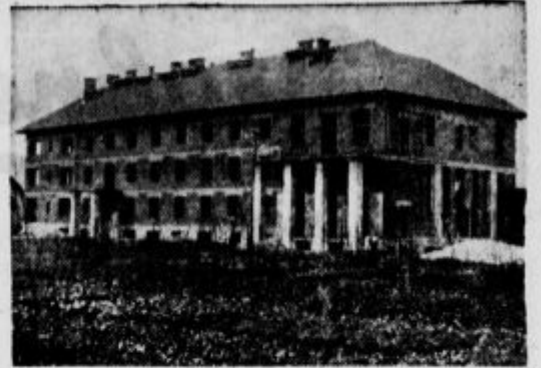
naprosila ugledne gospe, gospodične in gospode, da so blagohotno prevzeli botrimstvo nad temi delavskimi otroci. V svoji dobroti so otrokom potem tudi poskrbeli obleko in obutev. Pa tudi za zanemarjene otroke je skrbela. Podvzela je najrazličnejše korake, da so bili nekateri spravljeni v poboljševalne zavode. Tako je opravila Konferenca dva fantka v banovinsko vzgajališče in eno deklico v poboljševalnico.

Birmanci in njihovi botri.

Otroško zavetišče v Zeleni jami

Največ dela, največ skrbi v zadnjih letih daje Konferenci otroško zavetišče v Zeleni jami, ki ga je začela zidati v jeseni 1937. Posledica gospodarskega propada je nra svetovna razvnanost delavskih slojev, ki imajo kakor znano največ potomstva. Mnogokrat v njihovih domovih ne rastejo otroci le brez vzgoje, temveč vidijo pogostoma zgrede pokvarjenosti. Otroci nimajo pravega in primerne doma, se potikajo po ulicah, kjer so izpostavljeni kvarnemu vplivu pokvarjene mladine. Tem nedostatkom za mladino v delavskem okraju bo v veliki meri odpomoglo otroško zavetišče, ki ga zida Konferenca v Zeleni jami in kjer bo pro-

Otroško zavetišče v Zeleni jami

stora za preko 100 otrok. Ti otroci bodo našli v otroškem zavetišču prijetno nadomestilo za dom in primerne prostore za učenje in razvedrilo. Z zidavo tega zavetišča si je Konferenca naprtila ogromno dela in skrbi, saj se vse zida samo z naprosenimi in nabranimi darovi. Pa Konferenca, ki je s pomočjo dobrotnikov v teku sedmih let dovršila tako ogromno delo za olajšavo bede bližnjega, — saj je letno nabrala in razdelila od 250 do 300 tisoč din vrednosti — ima trdno zaupanje, da se ji bo posrečilo v nadaljnjih letih s pomočjo in podporo oblasti in blagosrčnih dobrotnikov izpeljati tudi to veliko delo ter dovršiti otroško zavetišče v Zeleni jami.

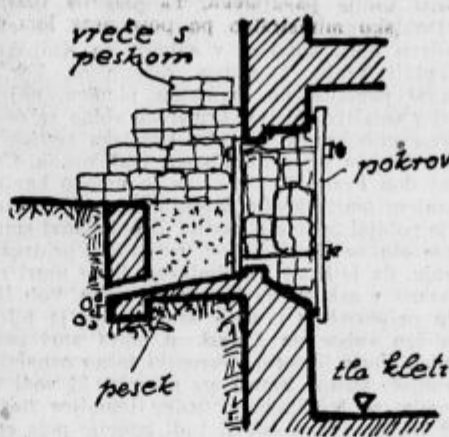
Zahvala in prošnja

Konferenca se tako v svojem imenu kakor tudi v imenu podpiranih družin, dijakov in siromašnih otrok, vsem svojim velikodušnim dobrotnikom — predvsem tudi mestni občini ljubljanski in kr. banski upravi — najiskrenejše zahvaljuje za vso doseženo velikodušno naklonjenost ter proši tudi v bodoče vse dobrotnike za nadaljnjo blagohotno podporo, da bo mogla še vnaprej lajšati bedo ter deliti ljubezen sv. Vincencija, dovršiti otroško zavetišče in vzgojiti v delavskem okraju ljubljanskega mesta nov in zdrav rod vdan Bogu in domovini.

Matija Čontala, C. M.,
blagajnik Vinc. konf. Srca Jezusovega.

Beli in zdravi zobje
SARGOV KALODONT
proti zobnemu kamnu

kega zaklonišča. Ureditev takih zaklonišč je poglavje zase. Zavedati pa se moramo, da nikdar ne bodo zadostala za vse prebivalstvo. Zato je nujno potrebno, da se zasilna zavetišča uredijo v vsaki stavbi, ki ima svoje stanovalce.

Tako zavarujemo kletna okna zavetišče. Okna zapremo znotraj in zunaj z močnimi pokrovi, okenko odprtino med pokrovi pa izpolnimo z vrečami peska. Zunaj na cesti pa odprtino kletnega okna pravtako zadelamo z vrečami.

Kako nudimo zaklonišča?

Najprimernejši prostori za zasilna zaklonišča so kleti, garaže in v sili tudi stropišča, če niso lesena. Predpogoj je, da je neposredno nad izbranim prostorom betonski ali obokani strop, še boljše pa je, če je takih stropov nad zavetiščem več. Izbrani prostor mora imeti tudi možnost zasilnega izhoda morda skozi okno, ali v drug prostor. Dostop v zavetišče mora voditi skozi predprostor kot vstopno celico, kar je važno pri zaščiti pred strupenimi plini. Stene zavetišča morajo biti debele vsaj 40 cm, okna se morajo zapreti s posebej napravljenimi lesenimi ali železnimi pokrovi, okenški prostor pa se napolni z vrečami iz peska. Vreče so lahko navadne platnene ali iz jute, dobre pa so tudi papirnate vreče iz cementa. Kletna okna je treba prav tako zapreti z vrečami, zunaj pa vodoravno odprtino kletnega okna še posebej pokriti z vrečami peska. V zaklonišču naj ne vodijo odtočne ali celo plinske cevi, pač pa je koristno, če je v predprostoru vodovod in zasilno stranišče. Omogočiti je treba tudi smotreno prezračevanje zavetišča, kar je važno zlasti v primeru plinskih napadov.

Najvažnejša je seveda

ojačitev stropa

nad zakloniščem. Če je doseđanji strop lesen, potem ga nadomestimo z novo železobetonsko ploščo. Če pa tak ali obokan strop zaklonišče že ima, potem ga od spodaj opažimo z deskami, legami in pokončnimi ali poševnimi oporami, da zmore zdržati obtežbo 1500 do 2500 kg na kv. meter. Strop za zavetišča mora namreč zdržati težo vseh ruševin, ki bi jih vrgla nanj bomba, ki bi zadela stavbo in jo porušila. Leseni opaž pod stropom pa je nujno potreben zato, da od stropa ne bo odletaval omet, kadar bi v bližini poslopja ali celo v njega udarila bomba. Nad stropom zaklonišča pa utrdimo še tla s tem, da jih prekrijemo z enim ali dvema slojema vreč peska, ki bi prestrezale

»SLOVENEČ«

na 10 straneh je največji, najboljši in najbolj razširjeni slovenski dnevnik!

udarce ruševin odnosno bomb. Če pa je nad prostorom izbranim za zaklonišče betonska terasa (garaža prizidek), potem moramo vreče s peskom naložiti v poševni ravnini, tako da napravimo zaklonišču strmo streho, ki jo prekrijemo s poševno betonsko ploščo, ki bo odbijala bombe.

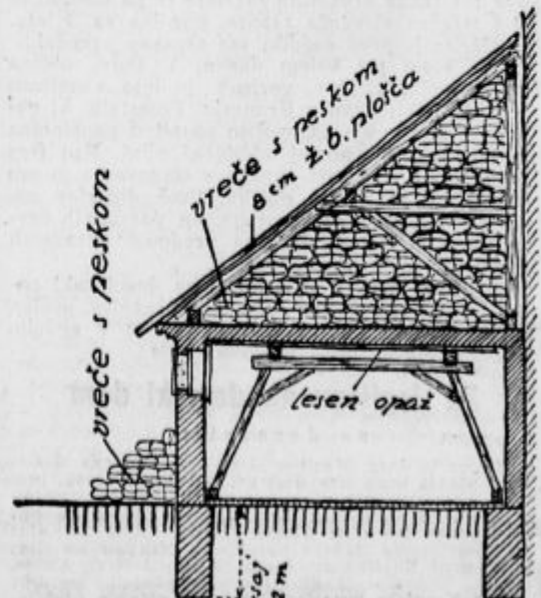
Oprema zaklonišča

Tako zavarovano zaklonišče mora dobiti vsaj sledečo opremo: dobro zaprto posodo s pitno vodo, nekoliko hrane, nekaj stolov, po možnosti klop ali divan, kramp, lopato in železno lomilko (drog). Luč naj bo električna, ki naj ima poseben kletni vod odcpejen od varovalk, ker moramo električne vode za nadstropja pri napadu odklopiti. Nikakor ne smemo z zaklonišču uporabljati petrolejke ali podobne luči, ki uničuje v prostoru kisik in kvarijo vrak. Vsekakor moramo imeti tudi električno luč na baterije (vendar le na suhe baterije). Imeti moramo nadalje tudi potrebno število plinskih mask in pa zaščitni kroj, varen pred strupenimi plini, vsaj za eno osebo.

Kdo naj jamči in kako?

Vsak hišni gospodar odnosno rodbinski glavar bi moral postopoma urejevati zavetišče tako, da 1. naroči potrebno množino peska (mivke) za polnjenje vreč s peskom, odnosno vreče za gašenje. — 2. Oskrbi čimvečje število vreč iz jute, platna ali starih papirnatih vreč od cementnih pošiljk. — 3. Oskrbi lesene pokrove za tesno zapiranje kletnih oken. 4. Določi potrebne prostore v kleti, ki bi bili primerni za zaklonišče in uredi tesno zapiranje vrat. — 5. Preskrbi deske in opore za podpiranje in opaženje kletnega stropa. — 6. Oskrbi odstranitev vse nepotrebne navlake in ropotije iz podstrešja. Oskrbi na podstrešju neizgorljiv tlak in zavaruje les strešne konstrukcije pred vnetljivostjo. — 7. Pripravi dobro zaprto posodo za pitno vodo in še drugo za hrano. Enako preskrbi zasilno stranišče. — 8. Pripravi vse potrebno za razsvetlavo zaklonišča. — 9. Preskrbi plinske maske, zaščitno obleko in eventualno potrebno črpalko za zrak.

Ko bi bilo vse to pripravljeno, bi ureditev zasilnega zavetišča ne delala nobenih težav več.

Pred bombami varno zaklonišče v garaži ali prizidku glavne stavbe. Poševna streha je napolnjena z vrečami peska. Pokrita pa je z železobetonsko ploščo in je tako sposobna odbiti tudi zelo težke bombe

KULTURNI OBZORNIK

Spomenik prekmurskim književnikom

Murska Sobota, 19 aprila.

Stalni meddržavni odbor vseh društev v Murski Soboti namerava v proslavo 20 letnice osvoboditve Prekmurja ob otvoritvi »Prekmurskega tedna« sredi junija 1939 odkriti skupen spomenik prekmurskim slovenskim književnikom in buditeljem.

Spomenik je namenjen vsem, ki so v času, ko je bilo Prekmurje odrezano od Slovenije, pisali v starinskem narečju slovenske knjige za duhovni in tudi narodni dvig te takrat tako osamelu živceve veje slovenskega naroda. Namenjen je književnikom obeh veroizpovedi, osamljenim začetnikom v 18. stol. z obojima književnicema, Stefanom in Miklošem na čelu in prav tako vnetim nadaljevalcem do polpreteklih dni — vsem, ki so si kakor začetnik novejših časov dr. Franc Ivanec prizadevali svo-

je rojake kulturno dvigati, jih narodno prebujati in jih zblíževati s slovenskim jedrom.

Spomenik bo stal v središču prekmurskega središča, na trati pred soboškim gradom, kot vselej vidna priča slovenstva najdalj od jedra odtrganega slovenskega rodu, ki pa biva med Muro in Rabo od časov, ko sta tod delovala slovska apostola sv. Ciril in Metod — pa do danes in bo živel tod tudi v bodoče. Meddržavni odbor ima že več osnutkov za spomenik, med katerimi bo komisija izbrala najprimernejšega.

Kaže, da se bo odločila za osnutek domačega arhitekta g. Novaka. Spomenik bo veljal okrog 20.000 din. Odbor se bo s prošnjo obrnil na našo javnost, da po svojih močeh prispeva za spomenik in se tako oddolži spominu prekmurskih buditeljev, ki so pripravljali deželo kneza Koclja za proevit in napredek v skupni državi.

Zinka Kunčeva v ljubljanski Operi

Verdijeva »Aida«, ki smo jo doživeli v sredo zvečer v ljubljanskem opernem gledališču, je imela svoj poseben blešč, zgoščen ob znamenitem gostovanju. Sopranistinja Zinka Kunčeva, danes članica slavne ameriške Metropolitan-opere, je prišla v goste in nastopila v vlogi Aide na našem opernem odru, na katerega jo veže še vedno tih spomin na prve, še mladostno negotove, a prav zato na poseben način mikavne nastope pred operno gledališko publiko. S posebno zavzetostjo je spremljala sedaj številno občinstvo njeno umetnost, ki se je razpela v vsej svoji moči.

Podoba te umetnosti se nam je razkrila ne dolgo tega že v jasni luči, ko je nastopila pevka s svojo pomembno kreacijo Gioconde. In ta lepa podoba je sedaj v pojavi Aide dobila samo še izrazitejši obris. Najbolj na široko se nam je razprlo zopet pristno pevsko umetniško oblikovanje v vseh svojih odtentkih, ko so zaživele pred nami jasne melodične oblike v vsej svoji izrazni moči. Umetnost Zinke Kunčeve sloni vsa na spoznanju, da je popolna oblika najčistejši odsev umetniškega doživljanja, — da je pravi oblikovni sestav že obenem najvernejši nosilec določene vsebine, ki jo posreduje. Zato je položila vso svojo pozor-

nost v to smer in ji posvetila vso ustvarjalno silo. Najviše občudovanje se tedaj obrača poslušalcu na to petje, ki sloni na jasnih predstavah melodičnih obokov, ki jih potem pevka strnjeno in zlito gradi, obenem pa občutljivo barva z dočutenimi dinamičnimi in agogičnimi barvami. Plemenit značaj barvnih učinkov pa je zapopen tudi v kakovosti samega glasu, ki je izdelan po estetskih postavah pevškega umetništva, da zmore razpolagati z vso enotno skalno pisanimi registri, ki jih uporablja zdaj posamič, zdaj zopet v izbranim mešanju, kakor že zahteva svojstveno lepoto doživljanja. V takem oblikovanju pevskih melodij je zgoščen ves umetniški izraz, ki je toliko močan, da zadostuje sam za umetniško uteho kljub temu, da je vzporedno igralsko oblikovanje oprto dosledno, a le bolj na zunanji obris, kot ga od likovne podobe zahteva dramsko dogajanje in njega zgradba. — V takem obrisu je Aida Zinka Kunčeva poslušalca zajela in ga umetniško močno preprežala.

Tudi celotna predstava, v kateri so sodelovali najboljši pevci našega gledališča, je pod taktirko dr. Švare in režiji R. Primožiča razen manjših nedostatkov zastila dober vtis. V. U.

Glasbena literatura

Risto Savin: Vokalna suita. V slovenski glasbeni tvornosti je nekam osamljeno tako delo, kot je Savinova »Vokalna suita« v štirih delih, ki jo je skladatelj pred kratkim izdal v samozaložbi — pa mu jo je komisija založila ljubljanska Glasbena Matica. Prav za prav so to štiri skladbe, zložene deloma za zbor in deloma za soliste, a vse podprte s klavirsko spremljavo; povezane pa so po vsebini, kjer je v narodnem tonu prikazan kos podoželenega življenja in razpoloženja. Prva skladba je »Večernica«, ki je pisana za zbor na znane Slovske besede; druga skladba »Prifakovanje« je samospjev, namenjen dekljkemu glasu; tretja skladba »Zjutraj« je pisana kot samospjev za fantovski glas, v četrti, precej razsežni skladbi »Rajc« pa je zajeto veselo rajalno razpoloženje v kompoziciji za zbor in za dva solistična glasova (dekle in fant). Iz celote je takoj razvidna osnovna nekako dramska črta, ki povezuje v podoželeno razpoloženje tih ljubavni odnos. — Glasbeni sestav ima pečat skladateljevega osebnega sloga z romantičnim značajem, vanj pa posega prav značilno tudi slovenski folklorni značaj. Skladba priča o bogatem izkustvu, ki ga je dobil skladatelj v svojem opernem ustvarjanju — pa je v splošnem prozorno in preprosto grajena, dasi se poslužuje tudi hromatične, ali bolj — modulatorične barvitosti. Tonsko nasičen je zlasti klavirski del, dočim so pevskve linije preproste, pa lepo ohokane. Tudi je v izrazu dovolj glasbenega razpoloženja, ki daje celoti privlačen značaj. — Delo, ki mu bodo kos tudi srednje izdelani naši zbori, bo primerno za marsikakšno glasbeno prireditel, ki ji bo pisano dopolnilo. V. U.

Češko Jihoslovanska revue št. 1-2

To bivše glasilo češkoslovaških-jugoslovanskih lig je spremenilo v devetem letniku zaradi novih razmer ime v češko-jugoslovansko revijo. Toda ljubezen do Jugoslovana je ostala ista ter z isto marljivostjo zasleduje vse pojave na našem knjižnem, gospodarskem in političnem trgu. Tako ta bogata dvojna številka prinaša na uvodnem mestu članek Milana Dragutinoviča o paktu večnega prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo, Viljem Nezbeda piše ob desetletnici smrti pisatelja Holečka o njem kot preroku jugoslovanske slave, ugotavljajoč, da bi samo njegovi spisi, ki opisujejo jugoslovanske motive, vsebovali 28 knjig na ca 8000 straneh. Rudolf Lužnik piše o materi v dramah Iva Vojnoviča, Josef Pavliček pa o neznanem junaku na Avali, L. Žitnik o jugoslovanskih trgovskih pristančkih, Helena Kamnikova pa o naši Plani, skakalnici in uspehih. Za konec temu glavnemu delu razprav je dodal pesnik Dušan Ludvik prevod Župančičeve pesmi Barčica:

Pluj a pluj nam, sifbrnā ti lodko
po zelenem mori!
Hej, tam na lodičce sodi hoši
jinoši tri mladit!

Bogat pa je oddelek, posvečen književnosti, znanosti in umetnosti, ki ga urejajo — slovenski del — dr. Berkopec in tudi večinoma sam poroča v njem. Tako piše o Lajevčevi 60 letnici, o literarnih nagradah mesta Ljubljane, o Lajevčevi čitanki, o Ložarjevi monografiji Goršeta, o Zborniku 39. o spisih Kvedrove, o komediji Upniki na dan v Ljubljani, itd. Sigi Tavčar piše o zborniku Misel in delo, posvečena 20 letnici Jugoslavije, prof. Heidenreich pa o studiju dr. Paula »P. J. Šafarik in B. Kopitar«, ki je izšla pri Slovanskem ustavu. Druga poročila se nanašajo na hrvatske in srbske dogodke Samo v kotičku str. 45 je še ponatinsjen prevod Župančičevega motta »Kuj mne, živote kuj, ni pa naveden prevajalec.

»Dejanec, št. 4. — prinaša na uvodnem mestu Kočekov članek o n a r o d u, o tem, kaj je narod, kako prehaja iz danosti v zavest in kako se z vajo upre vsaki ožgotenosti. V taki nevarnosti je edino sredstvo integralna narodna skupnost. »Nikdar in nikjer ne moreta predstavljati naroda napori in skrbi le enega nazora, le enega razreda, le ene stranke ali duhovne skupine. Čim različnejše člene zbira narod v svojih življenjskih naporih za skupnim ciljem, tem bolj človeško je napolnjen in tem bolj gotovo reši svoj obstoj.« — Univ. prof. dr. Fr. Stele stavlja vprašanje o

zatonu slovsanske vzajemnosti ter odgovarja na vprašanje: Kaj vam je, kaj vam je bila Poljska tistim Slovincem, ki ste jo že pred svetovno vojno vztrajno iskali in jo vzljubili? Odgovor se glasi, da je kljub gospodarskim omahljivostim bila vedno kultura tista, ki je trdno stala na temelju slovsanske vzajemnosti. Kultura veže vse Slovincve na najtesnejšo zvezo ter jo bo tudi kljub vsem doktrinam, kakor je za nas rešil pravilno že Prešeren, ko je proti ilirizmu postavil svoje Poezije. Andrej Kolar je napisal močno in globoko črtico »Zgubljeni dnevi« o Mariji, ki poje hvale Bogu in istočasno odpira vrata vsem vragom, ki vene v poželjivosti in izgublja dni ob živo-mrtvem možu, a končno le spozna, da so vezi, ki jih ne bi smela rahljati. Močni so prizori s slepcem. »Polmladne pesmic Franceta Jeriče so kras tevilke ter pričajo, da v mladem rodu poganjajo močni pesniki. Ivo Pirkovič piše filozofsko razpravo o svetu kot projekciji. V oddelku »Dokument« je ponatisnjena deklaracija o človeških in državljanskih pravicah, kakor jo je izoblikovala prosvetljenska filozofija in udejstvala francoska revolucija. V pregledih piše B. Grafenauer politična razmišljanja med Ukrajino in Španijo. O otroških predstavah piše Silva Trdina ter ocenjuje otroško predstavo o Piki in Tončku kot slabo pripravljeno. Dr. Lino Legiša podaja portret pisatelja Vladimira Bartola, dr. Trstenjak ocenjuje Vebrovo najnovejšo knjigo ter opozarja na pomanjkljivosti. V zapiskih je referat J. G. o najnovejši knjigi W. Schusterja o »Evropi in Vzhodu«.

»Slovenski učitelj, št. 3. — prinaša naslednjo vsebino: Domovi slovenskih ljudskih šol. — Vinko Brumen: Jensi načrt (Jenska vseučilišča in njen vodja), Rafael Zazula: Učna snov iz elektrike (generator, transformator). Avg. Clemente: Iz metodike pevškega pouka na ljudski šoli. V. Brumen: Obisk na Angleškem (Prihod). Et bin Boje: Naša narodna zavest, vzgoja in bramba. Prof. E. Deisinger: Historična studija o pisanju in branju v prejšnjih časih. Ivan Štrukelj: O razvoju šolstva na Viču. (Večina člankov je nadaljevanje iz prejšnjih števil.) Nato sledje zapiski, poročila in ocene knjig.

»Obzorja«, revija za leposlovje, umetnost in publicistiko, v Mariboru, v svoji 4. številki prinaša naslednjo vsebino: Branko Rudolf: Razgovor v pozni uri, ki naj bi bila pesem o današnjem stanju Evrope, pa je vse preveč činarniški članek in uvaiva v moderno pesem zopet — apostrof! Anton Slodnjak nadaljuje svojo črtico »Vrtnitev«, v kateri se dotika tudi erotičnega življenja duhovnika, črtico, ki se bo še nadaljevala. Anton Ingolci je s Spavjarjem Francem Vitužnikom dal krepko podoba starega splavarja, toda v njegovo življenje je prinesel vse preveč iskanih seksualnih romantičnosti, kakor je tudi sicer pri njem vidno iskanje po zunanjih efektihi, dasi je kot pripovednik močan ter spada ta novela med njegove najboljšje stvari. Milan Kajž je napisal bold anekdoto o Težakih s Tkalega. Radivoj Rehar ima tekočo in polno pesem »Minil je čas«, s katero gloriira današnji evropski položaj. Vinko Žitnik pa ima eno svojih Podob, s katero na realističen način opisuje nevestino slovo. Janko Glaser je napisal nekrolog pokojnemu prelatu Kovachiču. Dr. V. Kraigher je piše kratko studijo o pomenu in funkciji slovskih županov ob naselitvi Slovincve in Alpah. Radivoj Rehar gloriira feljtonsko čas s člankom Obnavljanje razvrednotenih vrednot. Nato sledje ocene knjig.

Dr. Jerko Gržinič: Kristusu Kralju. S posebnim ozirom na mednarodni kongres, ki se bo vršil v Ljubljani, je izdal skladatelj Jerko Gržinič zbirko svojih skladb, ki so namenjene deloma cerkvenemu bogoslužju, deloma izvenkerknim prireditvam in ki so v tem smislu že tudi vnaprej označene. Vseh pet skladb uporabljajo preprost in prozoren slog, ki bo primeren tudi manj izvežanim pevcevm — četudi se bodo sešli v večjih skupinah. Ta slog je naslonjen na dognanja klasične in romantične smeri in se le redko poslužuje hromatičnih barv — in še to večinoma le v spremeljavi, dočim so glavne melodije preprosto diatonične in tudi intervalno brez posebnih težav. Z značajno so napevi prikupni in bodo mogli ugodno doseči svoj osnovni namen, ki želi ustvarjati slavnostna razpoloženja. — Pesmi so zložene deloma enoglasno z instrumentalno spremljavo, deloma večglasno zbornu. — Založil jih ie Salez. zavod na Rakovniku.

Albaniski ministrski predsednik Verlazi v palači Venezia pred Mussolinijem bere vdanostno izjavo Albanije

Silen orkan v Ameriki

V nedeljo je v Ameriki nad državama Texas, Luisiana in Arkansas divjal velik vihar, ki se je zgostil v vrtnice. Ta je na svoji poti podiral pod seboj cele vase in povzročil veliko razdejanje. V Haynesvillu je vrtnice divjal po ulici najbolj živahnega mestnega okrajā, kjer je vse hiše podrl do tal. Doselej so izpod razvalin potegnili 47 mrtvih in 218 ranjenih. Stvarna škoda pa sega v milijone.

V mestu Collins (Arkansas) je vrtnice podrl cerkev, v kateri je bilo pri bogoslužju zbranih 200 ljudi. Streho je odtrgal kot da je lahko papirnatu pokrivalo, zvonik se je podrl, stene so se močno zamajale in zidovje je padalo na vernike. Doselej so iz cerkve izkopali 30 mrtvih, med njimi je v tem strašnem hipu našel smrt tudi župnik.

Poročila o nesreči še vedno prihajajo in kažejo, da je zgoraj omenjene države ta vihar silno opustošil. Zveze z najbolj prizadetimi deželami pa so prekinjive, ker so telefonske napeljave vse pretrgane, ceste pa na mnogih in mnogih krajih neprehodne. Zato še ni bilo mogoče ugotoviti vse škode in žrtve.

Huda železniška nesreča v Indiji

V noči od nedelje na ponedeljek se je v vzhodni Bengaliji (66 milj od Kalkute, angleška posest) pri postaji Nadija zgodila velika železniška nesreča. Dva vlaka sta trčila skupaj, lokomotivi obeh vlakov sta se dobesedno zdrobili, izpod ruševin voz pa so potegnili 26 mrtvih in 30 težko ranjenih potnikov.

Š P O R T

Po športnem svetu

Srednješolska balkanijada v Atenah

Kakor pišejo grški listi, hoče Grčija letos ponovno organizirati srednješolsko balkanijado v Atenah. Kakor znano, je bila namera Grčije, da bi se že lansko leto vršila ta balkanijada v Atenah, ki pa je morala potem odpasti zaradi premajhnih prijav v poštev prihajajočih držav. Poleg Grčije je bila namreč prijavljena samo Jugoslavija, medtem ko so ostale balkanske države zaradi kratkega časa odpovedale svoje sodelovanje. Nobena od njih namreč ni mogla pravočasno izvršiti organizacijskih poslov, edino jugoslovanske srednje šole so to lahko napravile, čeprav so tudi one preprosto dobile poziv na te balkanske igre. Vsekakor je pričakovati, da se v letošnjem letu ne bo tako zgodilo in da bo prišel poziv tako pravočasno, da se bodo lahko vse predpriprave v miru in nemoten izvršile in da bodo naši dijaki lahko nastopili v vseh disciplinah, ki bodo v Atenah na sporedu.

Italija : Jugoslavija v rokoborbi

Dvoboj med jugoslovansko in italijansko reprezentanco v rokoborbi bo 12. maja t. l., ko slavi jugoslovanska lahkootletska zveza v Zagrebu 15-letnico svojega obstoja. Na tej prirreditvi nastopi prva italijanska garnitura, ki je lansko leto dosegla na evropskem prvenstvu četrto mesto. Bančni ravnatelj Rangell, predsednik organizacijskega odbora za XII. olimpijske igre v Helsinkih leta 1940, je odstopil. Istočasno pa je odstopil tudi predsednik finske telovadne in športne zveze. Vzrok: nesoglasja v telovadni in športni zvezi.

Meddržavni trojbol katoliških telovadcev

V Parizu so tekmovali francoski, belgijski in švicarski katoliški telovadci v telovadnih tekmah, v katerih so zasedli Francozi prvo, Švicarji drugo in Belgijci tretje mesto.

Kdo bo sodil tekmo Jugoslavija : Anglija?

Jugoslovanska nogometna zveza je predlagala angleški zvezi, da bi sodil tekmo med Jugoslavijo in Anglijo, ki bo 18. maja v Belgradu, eden izmed tehle sodnikov: Baert (Belgija), Barlassina (Italija), Capdepille (Francija). — Vstopnice za to tekmo so že v predprodaji in velja najnižja 20 din, sedež v loži pa 150 din. — Angleško gostovanje bo veljalo našo zvezo 250.000 din.

Motosalon M. K. Ilirije

Moto-klub Ilirija, ki skrbi vsestransko za napredek in razvoj motošporta v Ljubljani in po vsej Sloveniji, nas je sedaj zopet prav prijetno presenetil. V dvorani Delavske zbornice nam je s sodelovanjem raznih ljubljanskih dirkačev in je ta prireditelje tudi prijavljena v oficijelnem kalendarju svetovne zveze motoklubov.

Moto-salon MK Ilirije, ki je bil odprt 19. t. m., traja samo nekaj dni. V okusno okrašenih dvoranah Delavske zbornice je pet ljubljanskih in ena domačka tverdka razstavilo svoje motorje in potrebšține zanje Majhen je sicer razstavni prostor, a vendar je toliko motorjev, da rabi človek precej časa, da si vse temeljito ogleda. O Žužek ima Zündapp motorje, inž. Tönies BMW motorje, Ig. Vok ima znanke »Puch«, »Bianchi«, »Phaenomen« in »NSU«. Tverdka Vok ima poleg tega razstavljeno zanimivo Styriette motorizirano kolo, Puchov izdelek, ki stane 3490 din in ki porabi na 100 km za 9.50 din bencina. Tverdka Pachar ima razstavljen avto- in motomaterial ter rezervne dele. Tverdka F. Batjel ima motorje tehle znamk: »Dürkopp«,

»Excelsior«, »TWN« in tudi motorizirano kolo, ki stane 2900 din. Tverdka I. Praprotnik in Domžal pa ima razstavljena dva tipa: »Horex« in »Ardie«.

Vmeš je oddelek M. K. Ilirije, kjer so razstavljene športne trofeje, krasne vazre, pokali, plakete itd. Na koncu je pa oddelek, kjer je razstavljen Staričev novi motor JAP in njegove trofeje, ki si jih je priboril pri raznih dirkah.

Motosalon je zelo posrečena stvar in vsakemu, ki se zanima za naš šport, priporočamo, da si ga ogleda. Oni, ki mislijo kdaj nabaviti motor ali morda celo dirkati, pa nikakor ne smejo zamuditi ugodne prilike, kajti toliko in tako različnih motorjev ne bodo kmalu dobili skupaj zbranih.

Lahkootletske tekme

V soboto popoldne ob treh na Stadionu.

Vhod z Vodovodne ceste.

Jutri popoldne priredi SK Planina zanimiv lahkootletski meeting, ki obeta biti zelo zanimiv. Startajo priznani slovenski lahkootletci, kakor Markovič, Košir, inž. Marek, Zgur, Nabernik, Zagar, Kliner itd.

Bobo jugoslovankemu rekordru je napovedal Košir Zmagoslav, član SK Planine, na 2000 m. Morda bo poskusil tudi Janko Kliner v petobju. Discipline bodo zelo številne, in sicer: skok v daljavo (sen., omlad., jun. C); kopje — 800 g (sen., omlad., jun. C), 200 m (sen., omlad., jun. C), višina (omlad., sen., jun. C), disk — 2 kg (omlad., sen.), disk — 1.75 kg (jun. C), 1500 m (sen., omlad., jun. C), 2000 m (omlad.), 100 m (sen., omlad., jun. C), 1000 m (jun. C in B).

Zato vabimo občinstvo, da se meetinga v čim večjem številu udeleži. Vstop prost!

Ocenjevalna vožnja

Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, Sekcija Ljubljana, priredi dne 30. aprila t. l. ocenjevalno vožnjo za avtomobile in motocikle. To je po daljšem presledku zopet prva športno-turistična avtomobilska prireditel v Dravski banovini. Prireditelj je kot posebnost uvedel tudi ekipno tekmovanje vozil.

Od strani avtomobilistov je pričakovati velikega odziva za to zanimivo tekmovanje. Podrobnejši razpis se dobi v tajništvu kluba, Ljubljana, Kongresni trg 1/l.

Zanimiv športni spored v Celju

V nedeljo popoldne bo na Glaziji več športnih prireditel. Že ob 14.30 se bo pričelo izločilno tekmovanje v metu diska in kladiva. Ob 15 se bo pričela prvenstvena mladinska tekma med mladima Celja in Atletikov. V odmoru te tekme se bo pričelo cross-country tekmovanje za juniorje in omladince. Ob 16 bo cross-country tek za seniorje na 5000 m dolgi progi, kakor bo sledila prijateljska tekma med mariborskimi Železničarji in Celjem.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ZBOR LAHKOOTLETSKIH SODNIKOV, Ljubljana: V soboto, dne 22. t. m. ob 3 popoldne bo na Stadionu ob Tyrševi cesti »propagandni« lahkootletski meeting v prireditvi SK Planine. Istočasno se vrši poskusnja rušenja jugoslovanskega rekorda na 2000 m. Odraščajo se naslednji sodniki: Geom. insp. Cerne, dr. Bradač, Gorjanc, D. Sancin, Kermavner, Trtnik, Hvale, Cuderman, Vidic, Stropnik, Megušar, Windisch, in pomožni sodniki: Vahar, Šafarik, Štok, Salehar. Zaradi hitrega razvoja tekmovanja se prošijo sodniki, da se javijo na Stadionu (dohod iz Vodovodne ceste) točno ob 2.45 popoldne. Predsednik LAZ.

SMUŠKI KLUB LJUBLJANA. Sestanek damskega odbeka je danes v petek ob 19 v damski sobi kavarnu Emona.

MOTOSEKCIJA AVTOKLUBA kr. Jugoslavije. Sekcija Ljubljana, poziva članstvo, da se zanesljivo udeleži članskega sestanka in seje motosekije zaradi predložitve prireditelje Avtokluba. — Seja bo v petek, dne 21. aprila 1939 ob 8 zvečer. Načinik.

STANIČEVA KOČA ne bo več oskrbovana od ponedeljka, dne 23. tega meseca dalje, ker ni posteljnikov Triglavskega pogorja. Postojnska bo oskrbovana zopet v letnem času od 28. junija 1939 dalje.

ZSK HERMES, nogometna sekcija. Opozarjam igralce vseh skupin, da bo v petek, 31. aprila 1939 običajni redni sestanek v gostilni »Krtić« (Bellic) v Šiški ob pol 8 zvečer. Udeležba za vse igralce strogo obvezna. Načinik.

Nadaljni uspehi odkopavanja v Egiptu

Zakladi v grobovih egiptovskih faraonov

Izkopavanja grobov egiptovskih faraonov v bližini arabske vasi San el Hagar ob vzhodnem izlivu Nila, kjer je nekdanja slavna egiptovska prestolnica Tanis, se nadaljuje in vsak dan sproti potrjuje, da se znanstveniki v velikih pričakovanih misli varali. Dela vodi, kakor smo že

Izkopavanja segajo zelo globoko in raziskovalci so prišli že do tal nekdanjega mesta Tanis. Nekateri starinoslovci celo upajo, da se bo posrežilo dokazati, da so iz tega mesta Izraelci ušli pod Mojzesom iz egiptovske sužnosti in ob Rdečem morju doživi znan čudoviti prehod. Na površini 360 m² so raziskovalci prodrli celo 12 m pod sedanjo zemeljsko površino. Seveda arabski prebivalstvo sosednjih vasi z živo radovednostjo spremlja ta dela, zlasti, ker jih je pri tem tudi veliko uslužbenih. Voditelji izkopavanja pravijo, da imajo izkopani kipi podobne poteze obraza in telesa kot sedanje domače prebivalstvo teh krajev. Ponovno se je izkazalo, kako dolgo se ohranjajo zgodovinski ostanki v suhi egiptovski zemlji. Ta zemlja pa vsekakor še ni vsa prekopana in raziskana in bogve, kakšna odkritja še čakajo prihodnje rodove.

Švedi so večji

Nekako samozavestno poročajo švedski listi, zlasti iz Stockholma, da so Švedi — moški večji. Letošnje naborne komisije so namreč ugotovile, da so novaki povprečno za 5 cm višji kot so bili pred 50 leti. Sicer so to opažali vsa zadnja leta, letos pa je napredek še tako viden, da je vredno veseliti se ga. To lastnost višje rasti si avtomatično prilagajajo tudi ženske, čeprav ne hodijo na nabore.

Zastopniki Albanije prihajajo v palačo Venecia v Rimu, kjer so bili sprejeti pri Mussoliniju.

Cerkniško jezero - notranjsko vprašanje

Na vsake evete čase se spomni ta ali oni biser naše Notranjske ter obdeluje vprašanje Cerkniškega jezera s svoje strani, kakor si pač zamišli prihodnost tega naravnega čudesa. Poudarja se popolnoma pravilno, da ne sme biti Cerkniško jezero problem določene štveštve posestnikov jezerskih tal, temveč, da je to zadeva vse Slovenije, če ne države.

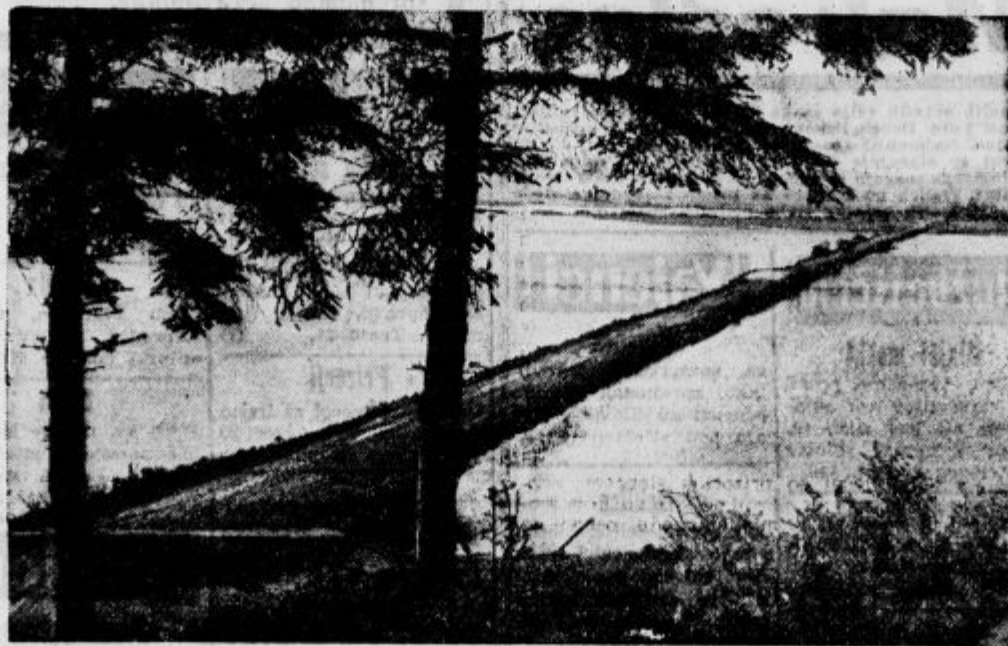
rastlinskih površini in od račje kuge nedotaknjenih rakov — jelševcev — velikanov. Ves ta ribji naraščaj se je do nedavno množil in postotil brez vsakega vlaganja, kar je vsekakor prednost izmed vseh ostalih tekočih voda. Cetrtič: Zalito jezero poleti in zamrznjeno pozimi nudi izvoznikom kosatih gozdnih predelov na Javorniškem pobočju edino prevozno pot do ceste in kolodvora. Petič:

poročali, profesor strasburške univerze Montet, ki je leta 1923 v Mezopotamiji že odkril razvaline Babilona, prestolnice feničanskih kraljev. Na sedanjem mestu v Egiptu je že pred desetletji kopal tudi starinoslovec Marietta P a s c h a, ki pa ni mogel odkriti več bistveno novega. Kljub temu pa starinoslovci niso izpustili izpred oči gričev v bližini nekdanje egiptovske prestolnice in letos, na sv. Jožefa dan, je profesor Montet pod puščavskim peskom prišel do grobov egiptovskih faraonov, v katerih so zbrani veliki zakladi in dokazi takratne dobe v Egiptu, ki jo omenja tudi sv. pismo stare zaveze v knjigah kraljev.

Novo odkriti grob ima na sredi veliko sobo, v kateri je kamniti sarkofag z mumijo faraona Sesaka. Skozi majhna vratica pa so prišli v drugo sobo, v kateri so odkrili srebrni sarkofag. V njem je bila zlata rakev, v njej pa mumija faraona Psu Senesa, svaka izraelskega kralja Salomona. Toda s tema dvema mumijama zakladi novega odkritja še niso bili izčrpani. V enem kotu te druge sobe so našli lepo izdelani kip nekega kralja, v drugem pa dragoceno, še zaplato posodo, v kateri starinoslovci pričakujejo, da so zavitki »papirov«, na katerih bodo pisani podatki o tej egiptovski dobi. Zlasti ta najdba je neimerne znanstvene vrednosti, največja od odkritja Tut an h Amonovega groba. Srebrna rakev je prva te vrste, ki so jo našli v Egiptu, zlato rakev pa so najprej našli v Tut an h Amonovem grobu pred 16. leti. Kovina sicer ni iz čistega zlata, kakor so prvotno domnevali, ampak iz neke mešanice zlata in tenja, pa ima kljub temu veliko znanstveno in etvarno vrednost.

Domaćinke iz vasi San el Hagar odnašajo iz najdišča zbrane predmete. Kot stari Egipčani tudi te nosijo ilovnate piske na glavi, le med časom, ko nastali predmeti, ki so bili v veselje faraonom, in našim časom je poteklo nekaj tisočletij.

Dno Cerkniškega jezera meri okroglih 40 kvadratnih kilometrov. Kadar pa voda popušča in je najnižja, moramo računati samo na okroglih 23 kvadratnih kilometrov. Med narastlim in upadlim jezerom je nekako 17 km² talne suhe površine, katera naj bi se po mnenju posameznikov, zlasti pa Vodne zadruge v Cerknici morala nekako meliorizirati. Proti tej nameri bi morala povzdigniti vsa zainteresirana javnost svoj veto, ki ga je javnosti veliko lažje dokazati, nego morbo izročiti potrebnost svojega podvzvetja člani omenjene vodne zadruge.

Poglejmo si поблиže, kaj najde javnost v Cerkniškem jezeru zanimivega. Mislimo, da zanimivosti lahko naštejemo:

Predvsem je čudotvorni naravni pojav Cerkniškega jezera, da ob določenem času zalije prostrano polje, ki ga včasih prej, včasih pozneje zapet pri nešteti požiralnikih vriska, zapustijo samo globoke brazde stalnega Strženovega toka. Druga točka bi bila privlačnost za vse one ljubitelje zelene bratovščine. Takega bogastva vodnih in močvirnih ptic nima daleč okoli nobeno vodovje. Tretjič je že iz srednjega veka pa do danes znan najkrajše ribolov. Jezero ima neizčrpne zaklade ščuk, belih rib, v pritokih pa ogromnih in brzo

Bližina Slivnice in Bloške planote je dovolj znana v smučarstvu in jadrlnem letalstvu. Šestič: Ako je že pred svetovno vojno dopadla vsa krasna okolica v Cerkniškem jezerom vred bogatino Kup-pelweiserju, ki je hotel preurediti zapušteno okoličnico v prvovrstno tujsko lelavišče z mnogo manjšimi stroški, nego mu je to uspelo na peščenih Brionskih otokih, bi morali domačini roko v roki z vsjo javnostjo tem prej izpovedati, da leži mikavnost in rentabilnost veliko bolj v teh točkah, kot pa v počenjanju malo pomembnih regulacij. Vse zapravljanje težkega javnega denarja za razširjanje odtočnih požiralnikov ima na videz le malenkostno vrednost nekakega podpiranja brezposelnosti in pa namenov nekaterih tistih, ki hočejo s tako imenovano košnjo na pravem jezerskem dnu v ugodnih letih pridobiti nekoliko bičevja in trde trave, ki je parobna samo za steljo. Objezski travniki pa itak vemo, da s svojo kulturo pomladanskih noric nikakor ne donosajo tistega, s čemer se briše javnosti obraz pod krinko gospodarskega pomena.

S Cerkniškim jezerom se je grešilo že več ko dovolj. Zadnji čas je, da se zavzamejo vsi resno čuteči gospodarstveniki, tujsko prometna društva, Slovensko planinsko društvo, športni in smučarski

klubi, predvsem pa banovinska oblast, da se preneha z mrcvarjenjem interesov na Cerkniškem jezeru po dosedanjih manirih. Sicer utegnemo še v nekaj letih doživeti, da bo na ljubo nekaj sto voz kmečke trave in osata izginito iz površja vse, kar je tam lepega in krasnega.

Krute posledice nesmiselnega razstreljevanja požiralnikov je občutila Planinska kotlina, ki bo v škodo Cerkničanom ob zalitju z iztočnico Cerkniškega jezera postala kmalu bolj privlačna nego Cerkniško jezero. Če je prebivalstvu Cerkniške okolice to v prid ali ne, naj odločajo za enkrat sami.

Mobilizacija golobov v Angliji

»Daily Mail« poroča iz Londona, da bo letalsko poveljstvo v prihodnjih tednih odredilo mobilizacijo golobov pismoš, in sicer v čednem številu — pol milijona. V Angliji je namreč gojitev takih golobov zelo razvita in golobjereji so svoje krilate pismoše dali na razpologo za obrambo domovine. Ze v svetovni vojni je Anglija imela takih golobov okrog 100 000. Po omenjenem poročilu se tudi sedaj snuje podobna organizacija in prvi razgovori z vojnim ministrstvom so se že pričeli.

Zakon in naš negotovi čas

Neko civilno sodišče v Londonu se je pred nekaj dnevi pečalo s pravdo za ločitev zakona. Pravdo je sprožil uradnik angleškega letalstva, ki je razlog za ločitev zagovarjal s tem, da se je poročil v naglici in pod vplivom mednarodnega vojnega razpoloženja, ki je bilo v zraku nekako pred pol leta. Vse je bilo razburjeno, vojna je bila že kakor pred vrati in pod vplivom teh čustev se je v naglici poročil z ženo, ki jo je komaj spoznal. Sodišče je njegove razloge upoštevalo in zakon ločilo od mize in postelje, češ, da je bil sklenjen »v navalu čustev«. Sodnik pa je ločenca ob slovesu s sodišča opomnil, naj ne pozabita, da je mednarodni položaj še vedno zapleten in če bi ju razburjenje spet pripeljalo do nagle poroke, naj se ne zanašata, da bi ju mogel še enkrat ločiti.

Ledeniki se umikajo

Ze dalj časa opazovanja kažejo, da se ledeniki v Alpah vedno bolj umikajo in da danes ne segajo že več tako daleč v doline, kot so še pred desetletji. Najvažnejšo tako opazovalnico — vsaj za Alpe — vodi prof. Klebelsberg, profesor geologije v Inomostu. Vsako pomlad izide posebno poročilo, ki že nekaj let zaznamuje znaten umik ledenikov. Tako tudi letošnje poročilo navaja, da n. pr. ledeniki na Velikem Kleku kažejo v spodnjih koncih močne znake razpadanja, ki jih povzroča toplejša podnebje. Tako je ledenik Kapruner, ki ga merijo vsake dve leti, v l. 1938 še bolj mehak kot je bil v 1936. Tudi jezik ledenika Karlingerkeese je po globokih zarezah ves razjeden. Le ledenik »Pastirica«, ki je v Vzhodnih Alpah največji, se še dokaj trdno drži in je njegov »zeleni snež« v avgustu lanskega leta segal še v nižino 2500 m, dasi je meja ledenikov v Vzhodnih Alpah višina 2800 m. Jezik tega ledenika se v l. 1936-37 ni umaknil tako visoko kot prejšnja leta. Tudi njegova površina kaže večje znake trdnega ledenika kot pri ostalih. Ostali ledeniki so se v preteklem letu umaknili nekateri bolj nazvgor, drugi pa so ostali na krajih prejšnjih let.

Aleksij Pelipenko:

Ukrajina joka...

Za župnika Nikandra je nastopila doba trpljenja. Njegovo župnišče je bilo stalno zasledeno od rdečih vojakov. Prihajali so in odhajali. Vsak boljševiski vojaški odred, ki je prišel v Volovodivko, je smatral kot nekako dolžnost, da je napravil pri župnik Nikandru kot rojenemu sovražniku revolucije, temeljito hišno preiskavo. Iskali so orožje v vseh mogočih skrivališčih, v škaticah za ure in igle, v dozah za puder in ročnih lekarnah ter razkopali temeljito vso hišo. Kar je bilo kaj vrednega, je že zdavnaj izginito, poveljniki in vojaki so vse pobrali. Niti najmanjši kosi perila niso ostali nedotaknjeni.

Vojaki so spodili župnika Nikandra v majhno sobo, ki je bila prej služila kot shramba. Potem so mu morali kmetje dajati hrano, ker v kuhinji so rogovillili rdeči vojaki in so zaklenili vrata. Peklensko so se smejali, če so videli ubogega starega Nikandra plezati s pomočjo obeh žena skozi ozko okno shrambe, ko je imel kako pot, ali če je hotel iti v cerkev.

V prvih dveh mesecih ruske boljševiskične vlade je oddal župnik rdečim vso svojo žitno zalogo. Za se je dobil potrebni kruh pri svojih vernikih. Ker pa je moral biti sleherni odred polno oskrbovan, mu ni preostalo drugega, kot da je s košom šel po vasi in prošil za jestvino, da je mogel bandite nahraniti. Spomladl naslednjega leta je prejel župnik Nikander uraden dopis. Vse, kar je pripadalo cerkvi sveta, je razlaščno v korist države. Predsednik okrožnega sovjeta je prišel v Volovodivko, sklical vse prebivalce na zborovanje in jim predlagal razdeliti cerkveno zemljo med vaše reveže. Vendar pa niso našli v Volovodivki niti enega kmeta, ki bi hotel vzeti le ped zemlje. Zato je odločil predsednik, da pripada zemlja odboru za vaše

reveže in bodo na njem uredili komunistično poljedelstvo. Seveda se zato ni nihče brigal in polja so ostala neobdelana.

Kako naj živi župnik s svojo ženo? Za denar, ki so ga plačevali kmetje za bogoslužje, ni bilo mogoče ničesar kupiti. Zato se sklenili kmetje, da bodo odslej plačevali župniku s kruhom, mesto z denarjem, da bo lahko živel. Poleg tega so hoteli zanj napraviti žitno bero, da bi imel za vsak slučaj tudi kaj zaloge.

Zetev je šla h koncu. Župnik Nikander ni pridelal niti enega snopa. Njegova kašča je ostala prazna. Hudo ga je tlačilo, da ima tudi najubožnejši v Volovodivki svoj lastni kruh, on mora pa kot berac živeti od polja drugih.

Zalosten je stopal mimo svojih nekdanjih cerkvenih posestev, ki so ostala neposejana. Meni so jih vzeli, si je mislil, sami jih pa niso izrabili. Ali bi ne bilo bolje, da bi mi prepustili zemljo proti davku, morebiti polivici letine, tedaj bi imela jaz in tudi država nekaj?

Le tolažilo ga je nekoliko upanje, da ne bo imel več opravka z ruskimi žitnimi komisarji; to se mu je zdelo vredno žrtve. Vendar se je varal. Takoj po zetvi je dobil ukaz oddati žitnemu zbirališču osem sto pudov žita kot državni žitni davek. Odpeljal naj bi to na kolodvor v Lipovec. To je bil njegov davek za leto 1921.

»To mora biti pomota,« si je mislil župnik Nikander in se je takoj podal k okrajnemu davčnemu komisarju. Tam je dejal: »Zemlja mi je bila prejšnje leto odvzeta v korist države. Tu mora biti nekje pomota. Za tujo zemljo mi ni treba plačevati davka.«

Tedaj pa je stopila davčnemu komisarju kri v glavo in je kričal:

»In kdo naj plača davek za štirideset desetlin zemlje?«

»Lastniki zemlje,« se je odrezal župnik Nikander.

»Ampak zemlje država ni posejala,« je odgovoril okrajni komisar. »Kdo naj potem plača davek?«

»Ali sem mar jaz kriv, da ni država opravila setev?« je tudi zakričal župnik Nikander in je postal hud. »Vem le to, da je bila zemlja razlaščna, tu je uradno potrdilo, črno na belem, da nisem jaz niti zemljiški lastnik, niti, da jo smem obdelati. Če je zemlja postala državna last, ima tedaj država pravico zemljo posejati, če pa tega ne stori, tedaj je to njena stvar. Država more pustiti zemljo v nemar, zato me pa nihče ne more delati odgovornega. Prav razločno vam povem, da nimam nič zemlje in zato tudi nisem dolžan plačati davka.«

Župnik Nikander je molel komisarju pod nos uradno potrdilo občinskega oblastva. Tam je bilo zapisano, da on nima več nobene pravice do cerkvene zemlje in nje obdelave.

Komisar si je potrdilo ogledal, vrzel ga v kot, kjer je ležalo na kupu še drugih pisanj in odločno pripomnil:

»Vsaka ped zemlje mora biti obdavnena. Vaškemu odboru ni bilo mogoče posejati zemlje in zato morati vi, kot bivši lastnik plačati davek in s tem je konec prerekanja! Pojdite in skrbite, da bo davek v redu oddan, sicer vam ne bo dobro.«

Župnik je hotel še nekaj odgovoriti, toda komisar je vstal in nemo odpri vrata.

Zmajajoč z glavo je stopal župnik Nikander po cesti. Podal se pa ni takoj domov, temveč je šel k okrožnemu komisarju. Kako naj plača osem sto pudov žita, ko niti osem pudov kruha ni njegovega? V okrožnem sovjetu je sedel ure dolgo na hodniku in kdorkoli je prišel mimo, se je smejal in se iz njega norčeval. Končno mu je izjavil mlad fante, da se naj spravi domov, ker ne bo sprejet. Sicer se pa naj drži odlokov okrajnega komisarja.

»Od tega pa prav prihajam!«

»Pojdite domov, prosim. Na vsilice z vami, prekleti popi!«

Tedaj je šel župnik Nikander,

Otroški kotiček.

24

Končič Ahačič:

Nosan in Zalika

Nosan je v sanjah, v katere ga je zabilala čudodelna Mojmojina roža, pozabil na Zalikino trdosrčnost in zato ves srečen pobiti k lepi punčki. »Ti grda spaka! Poberi se preč! Saj sem ti že rekla, da te ne maram več!« se razjezi Zalika in sirovo odrine grdi nos. Tedaj pa...

Tedaj pa odpade nos in pred Zaliko, ki ji kar sapa poide od začudenja, stoji mesto Nosana prelepi mladenič Krasan. »Nikar, nikar se me ne boj! Tudi brez nosa sem ves tvoji!« reče Krasan in poboža vso osuplo in zmedeno Zaliko.

Gospodinje in neveste!

Tvrška F. I. Goričar, Ljubljana

nudi v svojem specialnem oddelku, Sv. Petra cesta 30 veliko izbiro perila in blaga za stanovanjske opreme tako na primer:

- Tekače od . . . . . Din 15.— naprej
- Predposteljnice od . . Din 30.— "
- Odmerjene preproge
- 130x200 od . . . . . Din 160.— "
- Zavese šir. 70 cm od Din 10.— "
- Zavese šir. 150 cm od Din 22.— "
- Zavese šir. 300 cm od Din 60.— "
- Svilene odeje s fino vato od . . . . . Din 220.— "
- Klot odeje s fino vato od . . . . . Din 110.— "
- Blago za rjuhe širina 150 cm od . . . . . Din 12.— "
- Blago za kapne širina 180 cm od . . . . . Din 20.— "
- Inleti za blazine od . . Din 12.— "
- Gradi za madrace od . . Din 12.— "
- Gradi za madrace prvovrsten od . . . . . Din 19.— "
- Belo platno od . . . . . Din 5.— "
- Šifon od . . . . . Din 7.— "
- Morska trava fina od Din 3.25 "
- Žima od . . . . . Din 24.— "
- Perje od . . . . . Din 14.— "

namizni prtji, servietji, izgotovljeno posteljno perilo, moško in damsko perilo, blago za prevleke pohištva, dobite vse po izvanredno nizkih cenah. Vsakovrstno posteljno in osebno perilo izdelujemo tudi po naročilu!

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; šentjanski oglas 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka petlinja vrstica po 1 din. - Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Mlajši moški
poročen, vojašine prost, išče namestitev kot skladiščnik ali kaj sličnega. Naslov v upravi »Slov.« v Mariboru pod št. 662.

Mlado dekle
šivilja, vajena tudi kuhe, išče službo. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 6202.

Postrežnica
išče zaposlitev dopolne ali ves dan. Ponudbe v upravo »Sl.« pod »Fridna« št. 6164. (b)

Gospodična
s prakso želi k zobozdravniku. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna« št. 5906. (c)

Mizarski pomočnik
vojašine prost, dobro izurjen za splošna dela, išče zaposlitev. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Točen« št. 6062. (a)

1500 din nagrade
dam, kdor preskrbi službo postenemu moškemu, četudi samo za sezono. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5879. (c)

Absolvent
kmetijske in zadružne šole, s prav dobrimi spričevali, z 20.000 dinarjev gotovine, išče primerne službe. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5973.

Trgovsko sotrudnico
s 5 letno prakso, zmožna samostojnega vodstva trgovine, želi prenesti svoje mesto. Gre tudi na deželo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5902.

Vajenci

Vajenca
za specializirano trgovino takoj sprejemem. Ponudbe podružnici »Slov.« v Kranju pod »Pošten« 6190.

Deklica
šole prosta, želi k dobri in strogo krščanski družini kot vajenka vseh hišnih del, po možnosti tudi šivanja. Ponudbe je poslati podružnici »Slovenca«, Celje pod »Sole prosta« 5776.

Službodobe

Mehanika
dobrega in poštenega, izvežbanega pri kolesih — sprejemem. Naslov: Karlovska cesta 4. (b)

Pomočnike
slikarske in plesarske — sprejemem. V. Tomazin, pleskar, Novo mesto. (b)

Uradnica blagajničarka
zaupljiva in inteligentna, točna in spretna, se takoj sprejme. Lastnoročne obširne ponudbe z navedbo plače poslati Lazareviču, Beograd, post. pretinac 788. (b)

Kupimo

Gunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

(Pohištvo)

Pohištvo
vse lastnega izdelka, kupite najceneje pri Andrej Kregar, št. Vid n. Ljubljano, poleg kolodvora.

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 5 (pri Gradšču). (l)

»Slovenčevl« naročniki dobe za primer smrtne nesreče socialno podporo

10.000 dinarjev tudi v letu 1939

Čl. I. Smrtne nesreče, za katere izplačuje konsorcij »Slovenca« podpore, so:

1. Nesreče pri izvrševanju poklicnega dela v pojedelstvu, pri živinoreji in v gozdu, v obratih in v industrijskih obratih in podjetjih.
2. Nesreče na vozilih in železniške nesreče.
3. Nesreče zaradi strele, ognja in povodnj.
4. Nesreče zaradi strupenega pika.
5. Nesreče zaradi katastrofalnih nesreč, ki zahtevajo več človeških življenj, se da podpora največ 50.000 din, ki se v enakih delih razdeli med prizadete upravičence.

Podpora se ne izplačuje za te-le smrtne slučaje:

Umori. — Kap. — Smrti slučaj, ki so posledica bolezni, telesnih hrb, telesnih poškodb, ali nastanejo zaradi trajnega prenapora telesnih sil. — Nesreče zaradi pijanosti. — Nesreče v primeru vojne, vstaj, revolucij, demonstracij pri pretepih, če se pretepa udeležil ponesrečenec ali dedič. — Nesreče na lovu. — Nesreče pri tekmah, pri vožnji s motornimi vozili brez izpita. — Nesreče pri letalih in podmornicah. — Nesreče pri izdelovanju in izvenpoklicnem uporabljanju razstrelil in eksplozivnih snovi.

Č. II. Pogoji, pod katerimi se podpora izplača, so:

1. da je bil ponesrečenec redni naročnik »Slovenca«.
- (Za rednega naročnika »Slovenca« se smatra tista fizična oseba, ki na oje naslov list prihaja. Ako sta na naslovu zapisani dve ali več oseb, se v primeru smrtne nesreče enega teh vzajemnih naročnikov prisodi pripadajoči del podpore.)
2. da je ponesrečenec za tisti mesec, v katerem se je smrtno ponesrečil, imel naročnino že plačano
3. da smrtne nesreče ponesrečenec ni zakrivil in se tudi ni ponesrečil v dušni zmedenosti;
4. da je smrt nastopila takoj ali najkasneje osmi dan po dnevu nesreče; v vsakem primeru pa kot nedvomna posledica ene izmed nesreč, naštetih v čl. I tega »Pravilnika«.

Čl. III. Pri zahtevah podpore je treba uvaževati tole:

1. Zahtevati podporo so upravičeni: ponesrečenčeva rodbina ali pravni dediči. Ti morajo v prošnji za podporo izjaviti, da v celoti sprejmejo pogoje tega »Pravilnika«.
2. Prošnja za podporo vložiti upravičenec pri konsorciju »Slovenca«.
3. Prošnja naj razjasni, kakšna je bila smrtna nesreča in ali so pogoji v čl. II tega »Pravilnika« izpolnjeni. Prošnji je treba priložiti potrdilo župnika onega kraja, kjer je ponesrečenec bival, in spričevalo zdravnika, ki je ugotovil vzrok smrti.
4. Ali je ponesrečenec umrl na posledici izmed nesreč, naštetih v čl. I tega »Pravilnika«, in ali se izpolnjeni pogoji v čl. II »Pravilnika«, ugotovi konsorcij.
5. Nesporazumjenja rešuje posebna komisija treh članov, v katero imenujejo dediči onega člana, konsorcij onega, tretji pa je dr. Miha Krek v Ljubljani.
6. Podpora se izplača v celoti (10.000 din) brez kakih odbitkov takoj, ko se upravičenost ugotovi.

Čl. IV. Upravičenost do podpore po danih pogojih se pridobi do preklica ali spremembe »Pravilnika«.

Prodamo

Erfortska semena
pri Pintarju, Gospodovska 14. (1)

Poceni prodam
dve samki sobi, kuhinjsko opravo, divan (vse novo). Trata 21. (1)

Frizerji
Garantiran recept za trajno preparacijo, 60 — liter 20 din. Polanc, Kopitarjeva.

Prvovrstni trboveljski premog
bres praša
koks, suha drva
sudi

I. Pogačnik
Ubovičeva 3 Telefon 70-59

Inventar
za trgovino s sadjem in zelenjavo prodam. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Poceni« št. 6222. (1)

»Presto« kolesa
večletna tovarniška ga rancija. - Na ugodne obroke. - Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).

Posvetva

Hiša z vrtom
15 minut od Celja ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6021.

Parcela
blizu Stadiona, ugodno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6165. (p)

Njiva
17.000 kv. metrov ter stav. bne parcele v mestu, naprodaj. Vprašati: Kunovar, Dravljje 18. (p)

Vnajem
Parno pekarno
v Ljubljani — oddamo v najem. Person, Ljubljana, poštni predal 317. (n)

Čistimo zalogo in prodajamo lepe bobovce po 4.—, 5.—, 6.— din.
Fr. Kham — Kongresni trg št. 8

Rudarski inženir

mlajši, kot obratni asistent, jugoslov. državljani, zanesljiv jamomerilec, z vsaj enoletno prakso na rujavem premožu, s poznanjem rudarskih parnih in električnih strojev — se sprejme. Ponudbe z navedbo prakse in zahtev poslati na šentjanski premogovnik — p. Krmelj (dravska banovina).

Pomladanski otroški plašči
od 100 dinarjev naprej se dobijo samo pri
L TRPINU, MARIBOR, Vetrinjska ulica 15.

Kurja očesa
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast CLAVEN. Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujte se potvorbi!

+

Dotrpela je, lepo spravljená z Bogom, naša ljubljena hčerka, sestra in tetka, gospodična

Minka Peternel

večletna poslovodkinja kavarne
Vospersnik

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 22. aprila ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Podbrezje, Sv. Križ, Begunje pri Lescah, 20. aprila 1939.

Anton, oče; Vera Pliberšek, Frančiška, Cirila Markel, sestre; Ivan, Alojz in Vilko, bratje — in ostalo sorodstvo.

+

Gospod je poklical našo preblogo gospodinjjo, gospodično

Minko Peternel

po težki in mučni bolezni danes ob 3 zjutraj, prevideno s svetimi zakramenti, k Sebi.

Pogreb nepozabne se bo vršil v soboto, dne 22. aprila ob 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Ljubljana, dne 20. aprila 1939.

Kavarna Vospersnik.

Vsemogočni je poklical k Sebi danes ob pol 9 dopoldne svojega zvestega služabnika, prečastitega gospoda

Josipa Šolarja

župnika v Žalni

Pokojnik bo prepeljan jutri, v petek 21. t. m. ob pol 4 popoldne iz Ljubljane, mrtvaška veža, Stara pot 2 v Žalno, kjer se bo vršil pogreb v soboto, dne 22. t. m. ob 9 dopoldne.

Našega dragega sobrata priporočam v molitev.

št. Vid pri Stični, 20. aprila 1939.

Hladnik Janez,
dekan.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom bridko vest, da nas je danes ob pol devetih dopoldne zapustil naš ljubljani brat, stric in svak, prečastiti gospod

Josip Šolar

župnik v Žalni

v 69. letu starosti, po trudapolnem delu, po težki bolezni, previden s tolažili svete vere. Našega nepozabnega pokojnika prepeljemo v petek, dne 21. aprila 1939 ob pol štirih popoldne iz Ljubljane, mrtvaška veža, Stara pot 2 v Žalno, kjer se bo vršil v soboto, dne 22. aprila 1929 ob devetih dopoldne pogreb s sveto mašo.

Prosimo, da se blagega pokojnika v molitvi spominjate.

Žalna, Kropa, Ljubljana, Novo mesto, dne 20. aprila 1939.

Globoko žalujoči ostali

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana, 20. aprila.

Danes ob petih popoldne je bila seja ljubljanskega občinskega sveta, ki jo je vodil župan dr. Adlešič. Banskoupravo je zastopal inspektor dr. Fran Logar. Župan je v svojem govoru naglašal velik uspeh triletnega delovanja sedanje občinske uprave, kar je priznalo tudi najvišje mesto in je Nj. Vel. kralj Peter II. odkloval uglednejše občinske odbornike: načelnika odbora za upravo mestne imovine gosp. polkovnika Viktorja Andrejka z redom Jugoslovanske krošnje, načelnika tehničnega odbora univ. profesorja g. Alojzija Hrovata z redom sv. Save III. stopnje; načelnika gradbenega odbora univ. profesorja g. dr. Franceta Steteta z redom sv. Save III. stopnje; predsednika Splošne maloželezniške družbe g. Josipa Azmana z redom Belega orla V. stopnje; podnačelnika g. inženjerskega Josipa Westra z redom Belega orla V. stopnje; načelnika socialno-političnega odbora arhidjakaona g. dr. Tomaža Klinarja z redom Jugoslovanske krošnje IV. stopnje; načelnika upravnega odbora mestne elektrarne g. Viktorja Kozamernika z redom Jugoslovanske krošnje V. stopnje in načelnika personalno-pravnega odbora g. ravnatelja Avgusta Novaka z redom Jugoslovanske krošnje V. stopnje.

G. župan je potem odlikovan občinskim svetnikom prisrčno čestitil ter naglašal, da je s temi odlikovanji odlikovan ves mestni svet in da je kr. vlada priznala zaslužno delo občinskega sveta.

Zahvala odlikovancev

V imenu ljubljanskega občinskega sveta in v imenu odlikovanih občinskih svetnikov se je za odlikovanja in za čestitke zahvalil g. županu polkovnik g. Andrejka, ki je izvajal:

Gospod župan!

Ko smo ravnokar prejeli iz vaših rok najvišja odlikovanja, veleva sveta dolžnost, da vas v imenu vseh odlikovanih občinskih svetnikov prosim, da blagovolite na najvišjem mestu sporočiti najiskrenejše izraze naše globoke hvaležnosti in najgloblje vdanosti in zvestobe do Nj. Vel. kralja Petra II.

S temi čustvi je nedeljivo združena naša neomejena ljubezen do našega mesta Ljubljane.

Prisrčno in odkritosrčno se vam, velespoštovani gospod župan, v imenu vseh odlikovanih zahvaljujem za tako lepo izražene čestitke. Srečni smo, da smo prejeli odlikovanja iz rok župana, ki je zgled delavnosti, požrtvovalnosti, objektivnosti, nesebičnosti in tovarištva.

Strinjamo se vsi z vami, da ta odlikovanja veljajo vsemu mestnemu svetu in ne samo nam, ker mi smo si svesti, da je vsak občinski svetnik pod vašim vzornim vodstvom deloval po svojih najboljših močeh v korist mesta Ljubljane.

Nam pa bodo ta odlikovanja spodbuda k nadaljnemu delu še večje požrtvovalnosti za vse sloje prebivalstva ljubljanskega mesta.

Kakor je danes ves mestni svet prepričan o vaših besedah, da je to odlikovanje namenjeno vsem enako, tako tudi mi zagotavljamo trdno voljo, da smo pripravljene vsi enako sodelovati za blaginjo Ljubljane pod vašim, nam tako ljubim in odličnim vodstvom.

Gospod župan je nato v predsedstvenem poročilu omenjal znameniti zgodovinski dogodek v Pittsburgu, kjer so slovesno odprli konec prejšnjega meseca jugoslovansko sobo na univerzi, kjer visita sliki Franceta Prešerna in našega učenjaka Jurija Vege. S toplimi besedami se je dalje spominjal glasbenika Zorka Prelovca, bivšega finančnega direktorja Alojzija Klimenta, zaslužnega kmetijskega svetnika Viljema Rohrmanna in sograditelja moderne Ljubljane arhitekta univ. prof. dr. Hraskoga.

Poročilo gradbenega odbora je podal gosp. dr. Stele. Poročal je najprej o raznih parcelacijah, nato pa je predlagal novi pravilnik o hodnikih, ki je bil soglasno sprejet.

Poročilo kulturnega odbora je podal prof. g. Silvo Kranjec. V glavnem je šlo za nova imenovanja ulic v Štepanji vasi, na Kodeljevem in ob poslopju Kmetijske poskusne in kontrolne postaje. Te ulice, ki so bile doslej brez imen, so dobila nova ali že med prebivalstvom znana imena: ob Kmetijski poskusni in kontrol-

ni postaji: Hacquetova ulica, Novakova ulica, Crtomirova ulica; v Štepanji vasi in na Kodeljevem: Na gmajni, Hrušavska cesta, Kamnoseška ulica, Štepanjska cesta, Zamovci, Litijska cesta, Terpinčeva cesta, K Božjemu grobu, Na peči, Oksiška ulica, Ulica ob Ljubljani, Jakličeva ulica, Petričeva ulica. Soglasno sprejeto.

V imenu socialno-političnega odbora je poročal dr. Tomaž Klinar. Poročal je o neki pritožbi, ki jo je občinski svet rešil v smislu odsekovega predloga.

Poročilo turističnega odbora je podal doktor Stele. Predlagal je pravilnik o delu turističnega odbora. Po kratki debati, v kateri je posegel tudi dr. Bohinjec z nekaterimi pripombami, je bil pravilnik soglasno sprejet.

Poročilo trošarinskega odbora je podal gospod Babnik. Na vrsti so bili razni ugovori zoper plačilne naloge in kazni. Predlog odbora, naj se vsi ti ugovori zavrnejo, je bil soglasno sprejet.

Poročilo personalno-pravnega odbora je podal g. Avgust Novak. Poročal je o raznih osebnih zadevah. Na njegov predlog je občinski svet izvolil ponovno iste zaupnike v posredovalni urad za sporne zadeve, kakor so bili doslej.

Dr. Viktor Steska je sporočil, da se namerava posvetiti tiskarstvu in zato odlašala mandat v mestnem svetu in vse funkcije. G. župan je izrekol ob tej priliki dr. Steski zahvalo za vse dosedanje delo.

Ga. prof. Marija Wester se je odpovedala zaradi bolezni svojemu odborništvu v upravnem odboru mestne ženske gimnazije in je namesto nje občinski svet izvolil v odbor go. Marijo Remčevco, soprogo gimnazij. ravnateljca.

Prof. Silvo Kranjec je kot inspektor odločil troje funkcij v odborih občinskega sveta. Namesto njega so bili izvoljeni: v personalno-pravni odbor g. Josip Vončina, v dva šolska odbora g. Julij Slapsak in Josip Vider.

V imenu finančnega odbora je poročal najprej g. Vik. Kozamernik. Na njegov predlog so bili sprejeti preračuni občine za l. 1939—1940 z vsemi spremembami, kakor jih je predlagalo finančno ministrstvo. Te spremembe so bolj formalnega značaja. Odobrene je bilo najetje posojila v znesku 3 milijone din pri SUZOR-ju za dograditev šole na Viču. To posojilo bo občina izplačala po najnižji obrestni meri. Občinski svet je dalje sprejel več predlogov finančnega odbora o doku in odpravi mestne posesti ter novem nakupu, kar je vse v korist cest. Ti predlogi so bili soglasno sprejeti. Sprejet je bil predlog, da se dokončno odpove pri Sokolu I. na Taboru najetje zavetišča.

G. prof. Dermastija je poročal o zanimivi zadevi, namreč, da namerava mestna občina odpreti Subičevo ulico proti Selenuburgu ulici ter da bo odkupila od uršulink poslopje v Selenuburgu ulici za 1 milijon din, plačljivih v štiri obrokih. Nova ulica bo zelo razbremenila vse sosedne ulice. Mestna občina bo morala postaviti tudi ograjo ob novi uršulinski gimnaziji, dobila pa bo svet brezplaten. (Nova ulica bo tekla od policije proti Zvezdi. Op. por.) Na predlog finančnega odbora je bilo odobreno viriranje preračuna za plačevanje posojila Banovinski hranilnici. Mestna občina je namreč tej hranilnici dolžna 2 in pol milijona din. Hranilnica je obrestno mero občini zdaj znižala, zahteva pa hitrejšje plačevanje obrovov. Novi virman zahteva od mestne občine nekaj nad

1 Pogreb gđe. Terezije Rožman, sestre prevz. g. škofa ljubljanskega, včeraj popoldne je bil prav veličasten. Tako dolge vrste pogrebcev že dolgo nismo videli. Pogrebne obrede je opravil prevz. g. škof dr. G. Rožman ob asistenci ravnatelja škofijskega ordinariata g. Jagodica in gg. škofijskih tajnikov. Na zadnji poti so pokopano spremili g. stolni prost in generalni vikar Ignac Nadrah, stolni kanoniki gg. Josip Šiška, Alojzij Stroj, predsednik Karitativne zveze g. dr. Levičnik, duhovni svetnik g. Cadež, g. p. prior Učak, dalje zastopniki Zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, in jezuitov, več vseučiliških in srednješkolskih profesorjev, deputacija iz Gornjega Grada in Koroške, zastopnice Marijanišča, Lichtenurnovega zavoda, uršulink, usmiljenih sester itd., katerim je sledila izredno dolga vrsta moških in žensk. Blaga pokojnica naj počiva v Bogu!

3000 din večjih izdatkov na pol leta, zato pa bo odplačevanje hitrejše. Za ureditev parka pred Sv. Petrom je v sporazumu z župnim uradom sv. Petra določenih 150.000 din, za prenos spomenika padlim vojakom pa 100.000 din. Profesor Dermastija je tudi poročal o travniku, ki je last Schillingovega beneficija. Občina bo odkupila te važne parcele ter bo na Sempetrski cesti razširila cestišče, na Vrazovem trgu pa bo pripravila stavbišče za stavbe, ki jih bo morebiti potrebovala. Soglasno sprejeto. Za šolsko polikliniko je občinski svet soglasno odmeril 60.000 din za ureditev in opremo, kolikor je pač ostalo iz nekega prejšnjega fonda.

V popolnem soglasju so bili sprejeti predlogi finančnega odbora glede raznih kanalizacionih, glede prirastkarine, predlogi zaradi raznih ugovorov proti taksam, proti davkom na vozila in predlogi zaradi odpisov najemnin, odpisov neizterljivih dolgov mestni občini, t. pr. za neizterljive dolgove z reševalnimi avtomobili itd. SK Iliriji je mestni občinski svet soglasno znižal stroške za vodo za njeno drsalnice, namreč 50 din za km³. Odpisal je tudi stroške mestnemu cestnemu nadzorstvu za vodo, ki jo uporablja v kopalnišči za svoje delavce.

Nazadnje je občinski svet odobril tudi predlog, naj se prepušti socialnemu uradu polna izraba 100% vsega preračunskega kredita socialnega preračuna. (Drugi oddelki morajo namreč prihraniti 10% svojih preračunskih izdatkov. Op. por.)

Za grajske šance

Kot nujni predlog je prof. Dermastija stavil na dnevni red dopis g. župana dr. Adlešiča, naj se preskrbe sredstva za ureditev grajskih šanc (po načrtu mojstra Plečnika) in za zgradbo ceste iz Lattermanovega drevoreda na desni strani železniške proge proti Rožni dolini. Ureditev grajskih šanc bi veljala 377.000 din, od tega odpade na mezde 315.000 din, na stroške gradivo pa 64.000 din. Lattermanov drevored in njega podaljšek pa bi veljal 40.000 din. Za to bi bil potreben sklad 417.000 din. Kritje za ta sklad bi bilo: 70.000 din iz podpora za brezposelne, 270.000 din iz nekega drugega sklada, ki je ostal mestni občini prihranjen, in 67.000 din iz preračunske rezerve. Svarne pripombe sta imela k temu nujnemu predlogu inspektor Wester in dr. Bohinjec, vendar sta oba glasovala za nujnost in stvarnost predloga, tako da je bil predlog finančnega odbora soglasno sprejet.

Tajna seja

Javni seji je sledila tajna seja, na kateri so obravnavali razne osebne spremembe.

Za zaščitne sestre so bile sprejete: Pokoren Marija, Sešel Antonija, Vardjan Antonija, Klemenčič Marija; za lovskega in gozdnega čuvaja: Prešeren Franc; za gasilce: Kadunc Jože, Povše Maks, Sojer Franc, Marinič Herman; za trošarinske paznike: Štrban Janez, Čeh Maks, Centa Anton, Berčič Stanislav, Dekleva Milan, Kastelic Alojzij, Masle Josip; za nadzornika inkasantov: Poljavec Franjo; za inkasanta in odbiralca števcev: Ovem Leopold, Narobe Mirko; za vratarja: Zalelet Avgust; za uradnika v Del. domu: Babnik Ivan; za geometra: inž. Čuček Ivan in Rons Andrej; za gradbenega inženirja: inž. Bleiweis-Trsteniški Marko in za gradbenega tehnika: Seliščar Jože. — Upokojen je bil Karel Strukelj.

1 Občni zbor ljubljanske sekcije jugosl. profsorskega društva bo v nedeljo 21. maja t. l. ob pol 11 v dvorani Trgovskega doma z običajnim dnevnim redom.

1 XI. olimpijske igre, veličastno himno drugarstvu vseh narodov, zedinjenih v častni viteški borbi, bomo videli naposled v filmu tudi v Ljubljani. To gigantno filmsko remek-delo, ki predstavlja dovršeni prikaz lepote športnih iger in himno moti ljudskega telesa je posvečeno obnovitelju nekdanjih klasičnih olimpijskih iger — baronu Pierre de Coubertinu. Filmno je v slavo in čast mladine vsega sveta. Ta veliki športni dogodek, kateremu je priokostovalo na stotisoče ljudi, spaja v idealnem tekmoivanju vse vrline športa, umetnosti in tehnike. Tisoč športnikov in najboljših atletov sveta v plemeniti borbi vseh priznanih športnih disciplin, so tvorci tega največjega športnega dokumenta sedanje kulturne dabe. To izredno filmsko delo, ki bo zanimalo pri nas elehernega športnika in vse ljubitelje športa, se predvaja pod visokim pokroviteljstvom g. ministra za fizično vzgojo naroda. Slavnostna predstava v zastopstvu pokrovitelja g. dr. Ivo Pirca, predsednika olimpijskega pododborna v Ljubljani, bo drevi ob 21 v kinu Slogi. Film, ki ima nad 6000 m celotne dolžine, je od danes (jutri) naprej na sporedu kina Slage. Prvi del tega filma, pod nazivom »Festival narodov«, se predvaja do vključno srede 26. t. m., nakar sledi drugi del, »Festival lepote«, do vključno 1. maja t. l.

— Udobno 8dnevno potovanje po Italiji s 3dnevničnim bivanjem v Rimu od 14.—21. maja. Informacije daje in prijave sprejema Izletna pisarna M. Okorn, Ljubljana, Francišanska ul. tel. 22-50.

1 Zdrunjenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov-sekcija ljubljana priredi za svoje člane in po njih vpeljane goste v četrtek, dne 27. aprila, počeno ekskurzijo na Javornik in Jesenice zaradi ogleda obratov Kranjske industrijske družbe. Potuje se z vlakom, ki odhaja z glavnega kolodvora v Ljubljani ob 11. uri 45 min. Zbirališče pol ure preje pred kolodvorskim poslopjem. Povratek z večernim osebnim ali brzim vlakom. Ker je treba pravočasno in obvezno prijaviti Kranjski industrijski družbi čim točneje število udeležencev, se sprejemajo samo pisarne obvezne prijave do torika 25. t. m. ob 12 v mestnem tehničnem oddelku. Nabezjeje 20. sept. 2-II, soba št. 27. Obenem s prijavo mora vsak plačati znesek 10 din, ki se mu bo vrnil med vožnjo. Če pa se prijavljenec ekskurzije ne bo udeležil, zapade ta znesek v korist društvenega Podpornega fonda.

1 Nekdanja Bončarjeva hiša na dražbi prodana. V sobi št. 16 akrajnega sodišča ljubljanskega je bila včeraj javna sodna dražba nekdanje Bončarjeve hiše Pred školijo št. 16. Za dražbo se je zanimalo več oseb tudi z dežele. K dražbi so se prijavili med drugimi trgovci Pungartnik iz Planine pri Rakeku, Amalija Sturm iz Metlike in Mihael Lapuh iz Dobove. Hiša je bila cenjena na 309.025 din, najnižji ponudke pa je bil določen na 154.512 din. Takilo je sprva ponudil Ivan Pečnik z Jezice, toda drugi interesi so naglo dvigali cenino in je naposled hišo zdražil trgovec Mihael Lapuh za 305.000 din. Dražbo je vodil sodnik g. Leopold Šmalc. Ta hiša je zelo stara. V zemljiški knjigi je zapisano, da je hišo kupil pek Jože Bon-

čar meseca avgusta 1865. L. 1914. spomladi je hišo kupila na dražbi c. kr. priv. štajerska eskomptna banka v Gradcu, nato pa jo je med vojno prodala neki Albin Barličevi in od nje pa jo je l. 1922. kupil trgovec Anton Škof, pa katerega smrti so hišo podedovale 1933 tri njegove hčere Ida, Marija in Meta.

1 Posetne spremembe. Zemljiškoprometna komisija je letos do 20. t. m. zaznamovala že nad 500 vlog. večidel kupnih pogojev, ki so ji bile predložene v odobrenje. Ljubljanska kreditna banka je prodala Pokojninskemu skladu nameštencev Zbornice TOI v Ljubljani parcel. št. 127/27, k. o. Gradsko predmestje, ležečo ob Tržaški cesti in do doči Jadranski cesti na Bičevju, v obsegu 4.235 kvadr. metrov za 719.950 din. — Strojni asistent Viktor Eberle v Splitu, Werner Eberle, trgovec v Velikovcu, Maks Eberle, zasebni uradnik v Velikovcu, Oton Eberle, zlatar v Velikovcu, so po svojem bratu Ericu Eberlu, zlatarju v Ljubljani, prodali lesnemu industrijalcu Francu Zagarju na Rakeku parcel. št. 135/10 k. o. Petersko predmestje I. del v obsegu 1.055 kv. metrov za 545.000 din. — Zaešnica Vida Peterlin iz Ribnice je kupila od Ivana in Roze Zagorčič v Ljubljani hišo št. 3 na Viču, spadajočo po dvl. št. 762, k. o. Vič, za 200.000 din.

Moderne bluze, Karničnik, Nebotičnik.

1 Tatvine koles. Iz veže Kokošove restavracije v Prešerenovi ulici je bilo ukradeno Francu Bukovcu 500 din vredno kolo znamke »Standard«. Na Tržaški cesti je bilo odpeljano Maksu Škerliju črno pleskano kolo znamke »Waffenrad«, vredno 700 din. Jakoba Bergantu je neznan tat ukradel izpred Vodnikovega vintolača na Sv. Petra nasipu 800 din vredno kolo znamke »Peugeot«. Iz veže Kmetove gostilne na Gosposvetliki cesti je tat odpeljal Francu Švabu 400 din vredno kolo. Francetu Klobčiču je bilo izpred hotela Balkan na Sv. Petra cesti ukradeno kolo znamke »Waffenrad«, vredno 800 din. Izpred hiše na Šmartinski cesti 24 je zmanjkalo L. Dečmanu 700 din vredno kolo znamke »Champion«. Tat je pustil tam drugo, komaj 200 din vredno kolo, črno pleskano, z evidenčnim št. 2-74574-12, ki ga je najbrž tudi kje ukradel in ga kasneje zamenjal za boljše kolo.

Ptuj

Ali že imate tomlske karte za doslej največje tombolo v Ptuju, ki jo priredi 7. maja ptujski Fantovski odtsek? Če jih še nimate, potem si jih hitro nabavite pri odboru Fantovskega odtseka ali pa pri prodajalcih. 25 tombol, med njimi popolnoma novo, krasno motorno kolo znamke »Victoria«, vredno nad 5000 din, moderno pohištvo, nevestina bala, 6 krasnih koles, telica, drva, žepne ure itd. ter nad 1000 drugih lepih in praktičnih dobitev. Tablica velja 2 din. Pohištvo z nakupom! Podprite delo ptujske slovenske katoliške mladine!

Jesenice

Molitvenike in rožne vence za birmo dobite v najlepši izbiri v trgovini Krekovega doma.

Kranj

Akademski pevski zbor iz Ljubljane bo imel v Kranju velik koncert v Narodnem domu dne 3. maja ob pol 21. Na sporedu so pesmi osmih skladateljev iz dobe našega narodnega preporoda. Ze danes opozarjamo prebivalstvo mesta in okolice, naj ne zamudi te izredne prilike, ko nas bo APZ prvič obiskal in nam za dve uri nudil svojo visoko glasbeno umetnost. Koncert bo dirigiral zborov dirigent g. Franc Marolt. Pridite prav vsi v Narodni dom!

Nočni požar. V noči od srede na četrtek je okrog pol 1 nenadoma izbruhnil požar v objektu za predelovanje črev, last Vrtnika Ivana iz Kranja pod mestom poleg mestne klavnice. Požar je nastal brzokone na ta način, da se je vnel tram ob dimniku. Kranjska gasilska četa je preprečila razširjenje požara na sosedne objekte. Če bi bilo vetrovno, bi bila v nevarnosti tudi tovarna »Standard« in leseni svinjaki, ki so v bližini. Skoda, ki jo je povzročil požar, znaša okrog 30.000 din in je krita z zavarovalnico.

Pri licitaciji za modernizacijo Jelenovega klanca je prevzela dela tvrdka »Slograd«, razširitev savskega mosta pa bo opravila gradbena tvrdka inž. Pretnar. Dne 1. maja se bo v Kranju preselila pisarna sekcije za gradnjo ceste Kranj—Naklo, potem pa se bo brzokone kmalu začelo s temi velikimi gradbenimi deli.

Trbovlje

O Srbiji, nje življenju, ljudeh in politiki bo predaval prih. nedeljo popoldne ob poldnesih g. senator Smoderj v Društvenem domu. Malokdo pozna tako dobro mišljenje in značaj južnih bratov kakor g. senator. Posebno bo še predavanje zanimivo sedaj, ko gre za sporazum s Hrvti, kako presojajo Srbi to važno zadevo.

»Kralj kraljev« — največji zvočni film o Kristusovem življenju in trpljenju bo predval Kino Društveni dom prihodnji teden od srede do petka. Film o Snegulčici in sedmih škrtih, ki je postal svetovno slaven pa bomo gledali v Trbovljah od druge sobote 29. t. m. dalje. To nedeljo pa se bo predval film iz letalskega življenja »Osvajalec vsemirja«.

Imenovanje. Za predsednike lovskih odškodninskih razsodišč so imenovani za občino Trbovlje: g. Zupančič Ivan in Gabsrkega, namestnik Grasar Franc, za občino Hrastnik-Dol pa g. Bantam Karel in namestnik Orožen Martin.

Za popravo krivice po volitvah veliko piše Delavska politika. V Trbovljah imajo njeni pristajši veliko prilike, da to storijo. Ko je pred kratkim upokojenec Z. prosil za stanovanje v občinski koloniji, mu je eden odločujočih svetovalcev zabrusil: »Kogar si volil, naj ti da stanovanje.« Kakor da so socialisti z lastnim denarjem zidali stanovanjske hiše, ne pa z občinskimi. Socialnost in pravičnost hočejo le zase, drugim je ne privoščijo.

Novo mesto

Letalski miting v Novem mestu. Mestni odbor aerokluba v Novem mestu pripravlja s sodelovanjem nekaterih drugih članov aerokluba v dneh 22. in 23. aprila t. l. letalski miting. Ze lansko leto, ko se je dvignilo na naših mestnih njivah prvo šolsko jadrno letalo, so množičevitilni opazovalci občudovali drznost zračnega skoka s šolskim letalom, ki je prvi in osnovni korak poznejšega jadranja in končnega motornega letanja. Pravo jadranje in vratolomne akrobacije z jadrnim in motornim letalom pa bomo lahko opazovali na mitingu v Prečni pri Novem mestu. Sodelovala bosta znani letalec in pilot dr. Rape v motornem in Starič Ludovig v jadrnem letalu. Za ceno 20 dinarjev se bo lahko vsak dvignil nad prečenskim poljem, za ceno 60 din pa bo lahko poletel nad Novim mestom. Vstopnice za to prireditve se prodajajo po mestu in na dan mitinga na prireditvenem prostoru. Vsakdo naj se zaveda, da z nakupom vstopnice podpira svoj najvišji ideal — domovino, ki toliko žrtvuje za procvit naše avijatike,

Strokovno - izobraževalni tečaj za služkinje

Pred kratkim se je končal v Ljubljani važen tečaj, ki ne sme mimo javnosti. 42 služkinj, včlanjenih v Poselski zvezi, se je izobraževalo v Poselskem domu v Križevniški ulici v posebnem strokovno-izobraževalnem tečaju. Predmeti, o katerih se je razpravljalo, so bili sledeči: verouk 3 ure, vzgojeslovje 3 ure, lepo vedenje 5 ur, spisje 3 ure, gospodinjstvo računstvo 4 ure, zdravstvo 3 ure, nega dojenčca 2 uri, prva pomoč 2 uri, gospodinjstvo delo 6 ur, serviranje 3 ure, hranilostvje 4 ure, kuhanje s plinom 2 uri, organizacije in njih pomen 3 ure, socialna zakonodaja 4 ure, služkinjaiseljenka 1 ura, služkinja in tisk 1 ura, načelna stran v življenju 2 uri. Tečaj je obsegal torej 52 ur, ki so bile porazdeljene vsak teden na torek in

petek od pol 9 do pol 11 zvečer. Predavatelji in predavateljice so bili izbrani strokovnjaki, tako, da je tečaj neverjetno pritegnil prijavitelne služkinje, da so vztrajale od prve do zadnje ure. Ob sklepu tečaja so napisale svoje želje in tudi svoje veselje glede tečaja. Tečaj sta priredili Slovenska krčjanska ženska zveza in Poselska zveza v Ljubljani in je trajal od 2. decembra 1938 do 28. marca 1939. Na splošno željo tečajnice se bo tečaj v prihodnji jeseni nadaljeval za dosedanje tečajnice, za nove pa se bo pričel nov tečaj v obliki letošnjega. Tečaj je bil za vse tečajnice popolnoma brezplačen. Na pričujoči sliki žel manjkajo nekatere tečajnice, ki so prepozno prišle k slikanju.

KULTURNI OBZORNİK

Spomenik prekmurskim književnikom

Murska Sobota, 19 aprila.

Stalni meddržtveni odbor vseh društev v Murski Soboti namerava v proslavo 20 letnice osvoboditve Prekmurja ob otvoritvi »Prekmurskega tedna« sredi junija 1939 odkriti skupen spomenik prekmurskim slovenskim književnikom in buditeljem.

Spomenik je namenjen vsem, ki so v času, ko je bilo Prekmurje odrezano od Slovenije, pisali v starinskem narečju slovenske knjige za duhovni in tudi narodni dvig te takrat tako osamelu živečo veje slovenskega naroda. Namenjen je književnikom obeh veroizpovedi, osamljenim začetnikom v 18. stol. z obema Kuzničema, Stefanom in Miklošem na čelu in prav tako vnetim nadaljevalcem do polpreteklih dni — vsem, ki so si kakor začetnik novejših časov dr. Frane Ivancozy prizadevali svo-

je rojake kulturno dvigati, jih narodno prebujati in jih sblíževati s slovenskim jedrom.

Spomenik bo stal v središču prekmurskega središča, na trati pred soboškim gradom, kot vaelej vidna priča slovenstva najdalj od jedra odtrganega slovenskega rodu, ki pa biva med Muro in Rabo od časov, ko sta tod delovala slovanska apostola sv. Ciril in Metod — pa do danes in bo živel tod tudi v bodoče. Meddržtveni odbor ima že več osnutkov za spomenik, med katerimi bo komisija izbrala najprimernejšega.

Kaže, da se bo odločila za osnutek domačega arhitekta g. Novaka. Spomenik bo veljal okrog 20.000 din. Odbor se bo s prošnjo obrnil na našo javnost, da po svojih močeh prispeva za spomenik in se tako oddolži spomenu prekmurskih buditeljev, ki so pripravljali deželo kneza Koelja za procvit in napredek v skupni državi.

Zinka Kunčeva v ljubljanski operi

Verdijeva »Aida«, ki smo jo doživeli v sredo zvečer v ljubljanskem opernem gledališču, je imela svoj poseben blek, zgostčen ob znamenitem gostovanju. Sopranistinja Zinka Kunčeva, danes članica slavne ameriške Metropolitan-operne, je prišla v goste in nastopila v vlogi Aide na našem opernem odru, na katerega jo večje še vedno tih spomin na prve, še mladostno negotove, a prav zato na poseben način mikavne nastope pred operno gledališko publiko. S posebno zavzetostjo je spremljalo sedaj številno občinstvo njeno umetnost, ki se je razpela v vsej svoji moči.

Podoba te umetnosti se nam je razkrila ne dolgo tega že v jasni luči, ko je nastopila pevka s svojo pomembno kreacijo Gioconde. In ta lepa podoba je sedaj v pojavi Aide dobila samo še izrazitejši obris. Najbolj na široko se nam je razprolo zopet pristno pevsko umetniško oblikovanje v vseh svojih odtenkih, ko so zaživele pred nami jasne melodične oblike v vsej svoji izrazni moči. Umetnost Zinke Kunčeve sloni vsa na spoznanju, da je popolna oblika najčistejši odsev umetniškega doživljanja, — da je pravi oblikovni sestav že obenem najvernejši nosilec določene vsebine, ki jo posreduje. Zato je položila vso svojo pozor-

nost v to smer in ji posvetila vso ustvarjalno silo. Najvišje občudovanje se tedaj obrača poslušalcu na to petje, ki sloni na jasnih predstavah melodičnih obokov, ki jih potem pevka strnjeno in zlito gradi, obenem pa občutljivo barva z dočutenimi dinamiziranimi in agogičnimi barvami. Plemenit značaj barvnih učinkov pa je zapopaden tudi v kakovosti samega glasu, ki je izdelan po estetskih postavah pevskega umetništva, da zmora razpolagati z vso enotno skalo pisanih registrov, ki jih uporablja zdaj posamič, zdaj zopet v izbranim mešanju, kakor že zahteva svojstveno lepoto doživljanja. V takem oblikovanju pevskega melodij je zgostčen ves umetniški izraz, ki je toliko močan, da zadostuje sam za umetniško uteho kljub temu, da je vzporedno igralsko oblikovanje oprto dosledno, a le bolj na zunanji obris, kot ga od likovne podobe zahteva dramatsko dogajanje in njega zgradba. — V takem obrisu je Aida Zinke Kunčeve poslušalca zajela in ga umetniško močno prepračila.

Tudi celotna predstava, v kateri so sodelovali najboljši pevci našega gledališča, je pod taktirko dr. Švare in v režiji R. Primožiča razen manjših nedostatkov zapustila dober vtis.

V. U.

Glasona literatura

Risto Savin: *Vokalna suita*. V slovenski glasoni tvornosti je nekam osamljeno tako delo, kot je Savinova »Vokalna suita« v štirih delih, ki jo je skladatelj pred kratkim izdal v samozaložbi — pa mu jo je komisijsko založila ljubljanska Glasona Matica. Prav za prav so to štiri skladbe, zložene deloma za zbor in deloma za soliste, a vse podprte s klavirsko spremljavo; povezane pa so po vsebini, kjer je v narodnem tonu prikazan kos podočelnega življenja in razpoloženja. Prva skladba je »Večernica«, ki je pisana za zbor na znane Slomškove besede; druga skladba »Pričakanje« je samospjev, namenjen dekleškemu glasu; tretja skladba »Zjutraj« je pisana kot samospjev za fantovski glas, v četrti, precej razsežni skladbi »Raj« pa je zajeto veselo rajalno razpoloženje v kompozicijo za zbor in za dva solistična glasova (dekle in fant). Iz celote je takoj razvidna osnovna nekako dramatska črta, ki povezuje v podočelno razpoloženje tih ljubavi odnos. — Glasoni sestav ima pečat skladateljevega osebnega sloga z romantičnim značajem, vanj pa posega prav značilno tudi slovenski folklorni značaj. Skladba prča o bogatem izkustvu, ki ga je dobil skladatelj v svojem opernem ustvarjanju — pa je v splošnem prozorno in preprosto grajena, dasi se poslužuje tudi aromatične, ali bolje — modularne barvitosti. Tonsko nasičen je zlasti klavirski del, dočim so pevske linije preprosteje, pa lepo obokane. Tudi je v izrazu dovolj glasbene razpoloženja, ki daje celoti privlačen značaj. — Delo, ki mu bodo kos tudi srednje izdelani naši zbori, bo primerno za marsikakšno glasbeno prireditve, ki ji bo pisano dopolnilo.

zatonu slovanske vzajemnosti ter odgovarja na vprašanje: Kaj vam je, kaj vam je bila Poljska tistim Slovincem, ki ste jo že pred svetovno vojno vztrajno iskali in jo vzljubili? Odgovor se glasi, da je kljub gospodarskim omahljivostim bila vedno kultura tista, ki je trdno stala na temelju slovanske vzajemnosti. Kultura veže vse Slovane v najtesnejšo zvezo ter jo bo tudi kljub vsem doktrinam, kakor je za nas rešil pravilno že Prešeren, ko je proti ilirizmu postavil svoje Poezije. Andrej Kolara je napisal močno in globoko črtico »Zgubljeni dnevi« o Mariji, ki poje hvalo Bogu in istočasno odpira vrata vsem vragom, ki vne v poželjivosti in izgublja dni ob živo-mrtvem možu, a končno le spozna, da so vezi, ki jih ne bi smela rahljati. Močni so prizori s slepcom. »Pomladne pesmi« Franceta Jeriča so kras številke ter pričajo, da v mladem rodu poganjajo močni pesniki. Ivo Pirkovič piše filozofsko razpravo o svetu kot projekciji. V oddelku »Dokumentacije je ponatisnjena deklaracija o človeških in državljanskih pravicah, kakor jo je izoblikovala prosvetljenska filozofija in udejstvila francoska revolucija. V pregledih piše B. Grafenauer politična razmišljanja med Ukrainjo in Španijo. O otroških predstavah piše Silva Trdnina ter ocenjuje otroško predstavo o Piki in Tončku kot slabo pripravljeno. Dr. Lino Legiša podaja portret pisatelja Vladimira Bartola, dr. Trstenjak ocenjuje Vebrovo najnovejšo knjigo ter opozarja na pomanjkljivosti. V zapiskih je referat J. G. o najnovejši knjigi W. Schusterja o »Evropi in Vzhodu«.

Češko Jihoslovenska revue št. 1-2

To bivše glasilo češkoslovaških-jugoslovanskih lig je spremenilo v devetem letniku zaradi novih razmer ime v češko-jugoslovensko revijo. Toda ljubezen do Jugoslovanev je ostala ista ter z isto marljivostjo zasleduje vse pojave na našem knjižnem, gospodarskem in političnem trgu. Tako ta bogata dvojna številka prinaša na uvodnem mestu članek Milana Dragutinoviča o paktu večnega prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo; Viljem Nezbeda piše ob desetletnici smrti pisatelja Holečka o njem kot preroku jugoslovenske slave, ugotavljajoč, da bi samo njegovi spisi, ki opisujejo jugoslovenske motive, vsebovali 28 knjig na ca 8000 straneh. Rudolf Lužič piše o materi v dramah Iva Vojnoviča, Josef Pavliček pa o neznanem junaku na Avali, L. Zitnik o jugoslovanskih trgovskih pristaniščih, Helena Kamnikova pa o naši Planiči, skalniski in uspehah. Za konec temu glavnemu delu razprav pa je dodal pesnik Dušan Ludvik češki prevod Zupančičeve pesmi Barčica:

Pluj a pluj nam, stfibrná ti lodko
po zelenem moři!
Hej, tam na lođice sedí hoši
jinoši tři mladí!

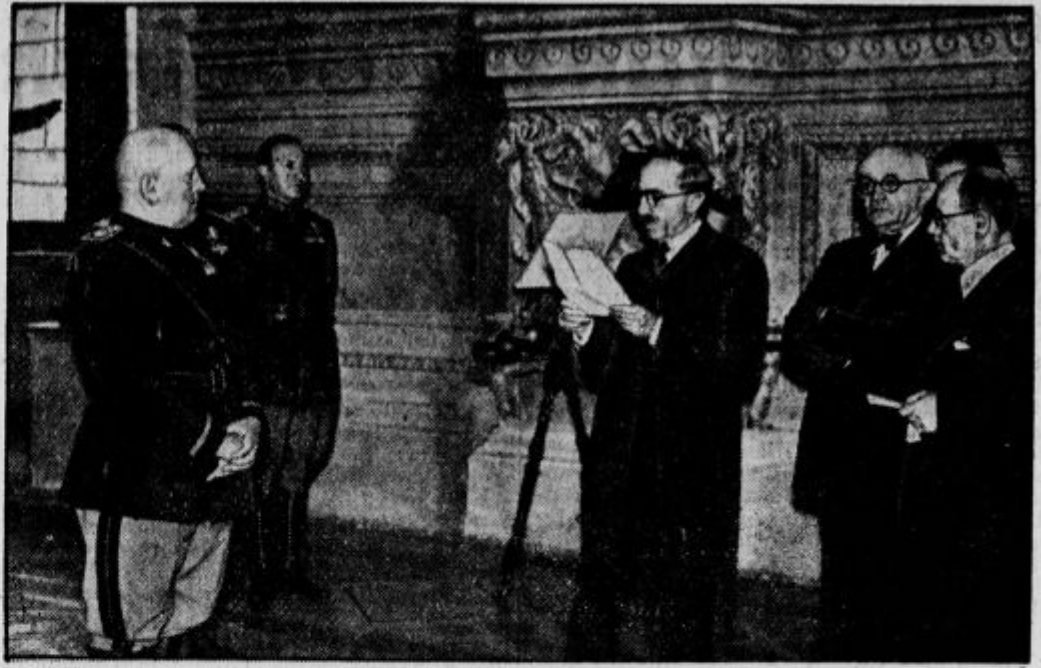
Bogat pa je oddenek, posvečen književnosti, znanosti in umetnosti, ki ga urejuje — slovenski del — dr. Berkopec in tudi večinoma sam poroča v njem. Tako piše o Lajevčevi 60 letnici, o literarnih nagradah mesta Ljubljane, o Lajevčevi čitanki, o Ložarjevi monografiji Goršeta, o Zborniku 39. o spisih Kvedrove, o komediji Upanki na dan v Ljubljani, itd. Sigi Tavčar piše o zborniku Misel in delo, posvečeno 20 letnici Jugoslavije, prof. Heidenreich pa o studiji dr. Paula »P. J. Šafarik in B. Kopitar«, ki je izšla pri Slovanskem ustavu. Druga poročila se nanašajo na hrvatske in srbske dogodke Samo v kotičku str. 45 je še ponatisnjen prevod Zupančičevega mota »Kuj mne, živote kuj, ni pa naveden prevajalec.

»Dejanec, št. 4. — prinaša na uvodnem mestu Kocbekov članek o narodu, o tem, kaj je narod, kako prehaja iz danosti v zavest in kako se z voljo upre vsaki ogroženosti. V taki nevarnosti je edino sredstvo integralna narodna skupnost. »Nikdar in nikjer ne moreta predstavljati naroda napor in skrb le enega naroda, le enega razreda, le ene stranke ali duhovne skupine. Čim različnejše člene zbira narod v svojih življenjskih naporih za skupnim ciljem, tem bolj človeško je napolnjen in tem bolj gotovo reši svoj obstoj.« — Univ. prof. dr. Fr. Stele stavlja vprašanje o

»Slovenski učitelj«, št. 3. — prinaša naslednjo vsebino: Domovi slovenskih ljudskih šol. — Vinko Brumen: Jensi načrt (Jenska vseučilišča in njen vodja), Rafael Zazula: Učna snov iz elektrike (generator, transformator). Avg. Clemente: Iz metodike pevskega pouka na ljudski šoli. V. Brumen: Obisk na Angleškem (Prihod). Etbin Boje: Naša narodna zavest, vzgoja in bramba. Prof. E. Deisinger: Historična studija o pisanju in branju v prejšnjih časih. Ivan Štrukelj: O razvoju šolstva na Viču. (Večina člankov je nadaljevanje iz prejšnjih števil.) Nato slede zapiski, poročila in ocene knjig.

»Obzorja«, revija za leposlovje, umetnost in publicistiko, v Mariboru, v svoji 4. števi, prinaša naslednjo vsebino: Branko Rudolf: Razgovor v pozni uri, ki naj bi bila pesem o današnjem stanju Evrope, pa je vse preveč časninarski članek in uvaja v moderno pesem zopet — apostrofi! Anton Slođnjak nadaljuje svojo črtico »Vrtnice«, v kateri se dotika tudi erotičnega življenja duhovnika, črtico, ki se bo še nadaljevala. Anton Ingolič je s Spavarjem Francem Vitušnikom dal krepko podočelno starega splavarja, toda v njegovo življenje je prinesel vse preveč iskanih seksualnih romantičnosti, kakor je tudi sicer pri njem vidno iskanje po zunanjih efekatih, dasi je kot pripovednik močan ter spada ta novela med njegove najboljše stvari. Milan Kajč je napisal bolj anekdoto o Težakah s Tkalega. Radivoj Rehar ima tekočo in polno pesem »Mimí in čas«, s katero glosira današnji evropski položaj. Vinko Zitnik pa ima eno svojih Podob, s katero na realističen način opiše, nevestino slovo. Janko Glaser je napisal nekrolog pokojnemu prelatu Kovačiču. Dr. V. Krajgher pa piše kratko studijo o pomenu in funkciji slovenskih županov ob naselitvi Slovincem v Alpah. Radivoj Rehar glosira feltjensko čas s člankom Obnavljanje razvrednotenih vrednot. Nato slede ocene knjig.

Dr. Jerko Gržinič: Kristusu Kralju. S posebnim oziranjem na mednarodni kongres, ki se bo vršil v Ljubljani, je izdal skladatelj Jerko Gržinič zbirko svojih skladb, ki so namenjene deloma cerkvenemu bogoslužju, deloma izvencerkvenim prireditvam in ki so v tem smislu že tudi vnaprej označene. Vseh pet skladb uporablja preprost in prozoren slog, ki bo primeren tudi manj izvežbanim pevcom — četudi se bodo sešli v večjih skupinah. Ta slog je naslonjen na dognanja klasične in romantične smeri in se le redko poslužuje hromatičnih barv — in še to večinoma le v spremljavi, dočim so glavne melodije preprosto diatonične in tudi intervalno brez posebnih težav. V značaju so napevi prikupni in bodo mogli ugodno doseči svoj osnovni namen, ki želi ustvarjati slavostna razpoloženja. — Pesmi so zložene deloma enoglasno z instrumentalno spremljavo, deloma večglasno zbornou. — Založil jih je Salez. zavod na Rakovniku.

Albanski ministrski predsednik Verlazi v palači Venezia pred Mussolinijem bere vdanostno izjavo Albanije

Silen orkan v Ameriki

V nedeljo je v Ameriki nad državami Texas, Luisiana in Arkansas divjal velik vihar, ki se je zgostil v vrtinec. Ta je na svoji poti podiral pod seboj cele vase in povzročil veliko razdejaje.

V Haynesvillu je vrtinec divjal po ulici najbolj živahnega mestnega okraja, kjer je vse hiše podri do tal. Dostej so izpod razvalin potegnili 47 mrtvih in 218 ranjenih. Stvarna škoda pa sega v milijone.

V mestu Collins (Arkansas) je vrtinec podrl cerkev, v kateri je bilo pri bogoslužju zbranih 200 ljudi. Streho je odtrgal kot da je lahko papirno pokrivalo, zvonik se je podrl, stene so se močno zamajale in zidovje je padalo na vernike. Dostej so iz cerkve izkopalí 30 mrtvih, med njimi je v tem strašnem hipu našel smrt tudi župnik.

Poročila o nesreči še vedno prihajajo in kažejo, da je zgoraj omenjene države ta vihar silno opustošil. Zveze z najbolj prizadetimi deželami pa so prekinjene, ker so telefonske napeljave vse pretrgane, ceste pa na mnogih in mnogih krajih neprehodne. Zato še ni bilo mogoče ugotoviti vse škode in žrtev.

Huda železniška nesreča v Indiji

V noči od nedelje na ponedeljek se je v vzhodni Bengaliji (66 milj od Kalkute, angleška posest) pri postaji Nadija zgodila velika železniška nesreča. Dva vlaka sta trčila skupaj, lokomotivi obeh vlakov sta se dobesedno zdrobili, izpod ruševin voz pa so potegnili 26 mrtvih in 30 težko ranjenih potnikov.

ŠPORT

Po športnem svetu

Srednješolska balkanijada v Atenah

Kakor pišejo grški listi, hoče Grčija letos ponovno organizirati srednješolsko balkanijado v Atenah. Kakor znano, je bila namera Grčije, da bi se že lanske leto vršila ta balkanijada v Atenah, ki pa je morala potem odpasti zaradi premajhnih prijav v poštev prihajajočih držav. Poleg Grčije je bila namreč prijavljena samo Jugoslavija, medtem ko so ostale balkanske države zaradi kratkega časa odpovedale svoje sodelovanje. Nobena od njih namreč ni mogla pravočasno izvršiti organizacijskih poslov, edino jugoslovanske srednje šole so to lahko napravile, čeprav so tudi one prepozno dobile poziv na te balkanske igre. Vsekakor je pričakovati, da se v letošnjem letu ne bo tako zgodilo in da bo prišel poziv tako pravočasno, da se bodo lahko vse predpriprave v miru in nemotenosti izvršile in da bodo naši dijaki lahko nastopili v vseh disciplinah, ki bodo v Atenah na sporedu.

Italija : Jugoslavija v rokoborbi

Dvoboj med jugoslovansko in italijansko reprezentanco v rokoborbi bo 12. maja t. l., ko slavi jugoslovanska lahkoatletska zveza v Zagrebu 15-letnico svojega obstoja. Na tej priložnosti nastopi prva italijanska garnitura, ki je lanske leto dosegla na evropskem prvenstvu četrto mesto.

Bančni ravnatelj Rangell, predsednik organizacijskega odbora za XII. olimpijske igre v Helsinkih leta 1940, je odstopil. Istočasno pa je odstopil tudi predsednik finske telovadne in športne zveze. Vzrok: nesoglasja v telovadni in športni zvezi.

Meddržavni troboj katoliških telovadcev

V Parizu so tekmovali francoski, belgijski in švicarski katoliški telovadci v telovadnih tekmah, v katerih so zasedli Francozi prvo, Švicarji drugo in Belgijci tretje mesto.

Kdo bo sodil tekmo Jugoslavija : Anglija?

Jugoslovanska nogometna zveza je predlagala angleški zvezi, da bi sodil tekmo med Jugoslavijo in Anglijo, ki bo 18. maja v Belgradu, eden izmed tehle sodnikov: Baert (Belgija), Barlassina (Italija), Capdepille (Francija). — Vstopnice za to tekmo so že v predprodaji in velja najnižja 20 din, sedež v loži pa 150 din. — Angleško gostovanje bo veljalo našo zvezo 250.000 din.

Motosalon M. K. Ilirije

Moto-klub Ilirija, ki skrbi vsestransko za napredek in razvoj motošporta v Ljubljani in po vsej Sloveniji, nas je sedaj zopet prav prijetno presenetil. V dvorani Delavske zbornice nam je s sodelovanjem raznih ljubljanskih dirk v motor-nimi vozili preskrbel zelo zanimivo razstavo — pravi moto-salon, kjer so razstavljeni razni motorji, kar si jih športnik ali samo turni vozač požel.

S to priveditvijo hoče MK Ilirija nekako napraviti uvod v letošnjo sezono, katere krona bo vsekakor velika mednarodna gorska dirka na Ljubelji, ki bo meseca avgusta. Letošnja ljubeljska dirka bo največja, kar jih je doslej bilo, saj bodo sodelovali najboljši evropski gorski dirkači in je ta priveditev tudi prijavljena v uradni kalendarju svetovne zveze motoklubov.

Moto-salon MK Ilirije, ki je bil odprt 19. t. m., traja samo nekaj dni. V okusno okrašenih dvorani Delavske zbornice je pet ljubljanskih in ena domačja dirka razstavilo svoje motorje in potrebščine zanje. Majhen je sicer razstavljeni prostor, a vendar je toliko motorjev, da rabi človek precej časa, da si vse temeljito ogleda. O Zužek ima Zündapp motorje, inž. Tönies BMW motorje, Ig. Vok ima znamke »Puch«, »Bianchi«, »Phaenomen« in »NSU«. Tvrkla Vok ima poleg tega razstavljeno zanimivo Styriette motorizirano kolo, Puchov izdelek, ki stane 3490 din in ki porabi na 100 km za 9.50 din bencina. Tvrkla Pachar ima razstavljen avto- in motomaterial ter rezervne dele. Tvrkla F. Batjel ima motorje tehle znamk: »Dürkoppe,

»Excelsior«, »TWN« in tudi motorizirano kolo, ki stane 2900 din. Tvrkla I. Piraprotič iz Domžal pa ima razstavljena dva tipa: »Horex« in »Ardie«.

Vmes je oddelek M. K. Ilirije, kjer so razstavljeni športne trofeje, krasne vaze, pokali, plakete itd. Na koncu je pa oddelek, kjer je razstavljen Startičev novi motor JAP in njegove trofeje, ki si jih je pridelal pri raznih dirkah.

Motosalon je zelo posrečena stvar in vsakemu, ki se zanima za naš šport, priporočamo, da si ga ogleda. Oni, ki mislijo kdaj nabaviti motor ali morda celo dirkati, pa nikakor ne smejo zamuditi ugodne prilike, kajti toliko in tako različnih motorjev ne bodo kmalu dobili skupaj zbranih.

Lahkoatletske tekme

V soboto popoldne ob treh na Stadionu

Vhod z Vodovodne ceste.

Jutri popoldne priredi SK Planina zanimiv lahkoatletski meeting, ki obeta biti zelo zanimiv. Startajo priznani slovenski lahkoatletci, kakor Markovič, Košir, inž. Marek, Zgur, Nabernik, Zagar, Klinar itd.

Bobo jugoslovankemu rekordu je napovedal Košir Zmagoslav, član SK Planine, na 2000 m. Morda bo poskusil tudi Janko Klinar v petoboju.

Discipline bodo zelo številne, in sicer: skok v daljavo (sen., omlad., jun. C); kopje — 800 gr (sen., omlad., jun. C), 200 m (sen., omlad., jun. C), višina (omlad., sen., jun. C), disk — 2 kg (omlad., sen.), disk — 1.75 kg (jun. C), 1500 m (sen., omlad., jun. C), 2000 m (omlad.), 100 m (sen., omlad., jun. C), 1000 m (jun. C in B).

Zato vabimo občinstvo, da se meetinga v čim večjem številu udeleži. Vstop prost!

Ocenjevalna vožnja

Avtomobilski klub kraljevine Jugoslavije, Sekcija Ljubljana, priredi dne 30. aprila t. l. ocenjevalno vožnjo za avtomobile in motociikle. To je po daljšem presledku zopet prva športno-turistična avtomobilska prireditve v Dravski banovini. Priveditelj je kot posebnost uvedel tudi ekipno tekmo-vanje vozil.

Od strani avtomobilistov je pričakovati velikega odziva za to zanimivo tekmo-vanje. Podroben razpis se dobi v tajništvo kluba, Ljubljana, Kongresni trg 1/1.

Zanimiv športni spored v Celju

V nedeljo popoldne bo na Glaziji več športnih prireditvev. Že ob 14.30 se bo pričelo izločilno tekmo-vanje v metu diska in klavada. Ob 15 se bo pričela prvenstvena mladinska tekma med mladima Celja in Atletikom. V odmoru te tekme se bo pričelo cross-country tekmo-vanje za juniorje in omladince. Ob 16 bo cross-country tek za seniore na 5000 m dolgi progi, kakar bo sledila prijateljska tekma med mariborskimi Zeleznicarji in Celjem.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ZBOR LAHKOATLETSKIH SODNIKOV. Ljubljana: V soboto, dne 21. t. m. ob 3 popoldne bo na Stadionu ob Tyrševi cesti »propagandni lahkoatletski meeting« v prireditvi SK Planine. Istočasno se vrši pekušnija rosena jugoslovanskega rekorda na 2000 m. Bradač Gorjane, D. Stančnik, Megušar, Windisch, Hvale, Cuderman, Vidic, Stropnik, Gogaš, Z. Zadradi hitrega razvoja tekmovalca se pridružijo sodniki, da se javijo na Stadionu (dohod z Vodovodne ceste) točno ob 2.45 popoldne. Predsednik LAZ.

SMUŠKI KLUB LJUBLJANA. Sestanek damske odseka je danes v petek ob 19 v damski sobi kavarni Emona. MOTOSEKCIJA AVTOKLUBA kr. Jugoslavije. Sekcija Ljubljana, poziva članstvo, da se zanesljivo udeležijo članske sestanka in seje motosekcije zaradi predstoječe prireditve Avtokluba. — Seja bo v petek, dne 21. aprila 1939 ob 8 zvečer. Nacelnik. STANIČEVA KOČA ne bo več oskrbovana ob ponedeljku, dne 23. toga meseca dalje, ker ni posetnikov Triglavskega pogorja. Postojanka bo oskrbovana zopet v letnem času od 28. junija 1939 dalje. ZSK HERMES. Nogometna sekcija. Opozorjam igralce vseh skupin, da bo v petek, 23. aprila 1939 običajni redni sestanek v gostini »Križi« (Bošča) v Šiški ob pol 8 zvečer. Udeležba za vse igralce strogo obvezna. Nacelnik.